

muqeddes kitab

Injil Markus

INJIL MARKUS

Muqeddes Kitab - Yéngi Ehde (Injil)

2-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013

Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

INJIL MARKUS

Eysa Mesihning kélishi

1 ¹ Eysa Mesihning Injilining bashlinishi.
² Yeshaya peyghemberning kitabida:

«Mana yolungni teyyar qilidighan elchimni séning yüzüngning aldida ewetimen.

³ *Bayawanda qichqarghuchining awazi angliniduki: Xudawendinging yolini rastlap, chighir yollirini tüz qilinglar»*
dep pütülgendek,

⁴ bayawanda chömüldürgüchi Yuhanna qopup, gunahlarning kechürülmiki üçün towa chömüldürüşini wez éytatti. ⁵ Yehudiyening hemme yurti we Yérusalémdikilerning hemmisi uning qéshigha chiqip, öz gunahlirini iqrar qilip, Iordan deryasida uningdin chömüldürüşini qobul qilishti.

⁶ Yuhannaning kiyimi töge yungidin idi we bélidiki kemer köndin idi we ghizasi chéketke bilen bayawan hesili idi. ⁷ U wez qilip éytatti: «Mendin quwwetlikreki mendin kéyin kélidu, éngiship uning ayaghlirining boghquchlrini yeshkili layiq emesmen. ⁸ Men silerni suda chömüldürdüm, lékin u silerni Muqeddes Rohta chömüldüridu».

Eysa Mesihning chömüldürülüshi

⁹ U künlerde weqe boldiki, Eysa Galiliyediki Nazarettin kélip, Iordanda Yuhanna teripidin chömüldürüldi. ¹⁰ U sudin chiqqinida asmanlarning échilghinini we Rohning kepterdek öz üstige nazil bolghinini kördi. ¹¹ Andin asmanlardin: «Méning amraq Oghlum sendursen, sen bilen xush-rizayim bar» dep bir awaz keldi.

Eysa Mesih bayawanda sinilidu

¹² Derhal Roh uni bayawan'gha chiqardi. ¹³ U bayawanda qiriq kün qélip, sheytandin sinaldi we wehshiy haywanlar bilen idi we perishtiler uninggha xizmet qiliwatatti.

Deslepki shagirtlarning qichqirilishi

¹⁴ Yuhanna zindan'gha sélin'ghandin kéyin, Eysa Galiliyege kélip, Xudaning Injilini jakarlap, ¹⁵ éytqili bashlidi: «Waqit tamam boldi, Xudaning padishahliqi yéqinlashti, towa qilip Injilgha ishininglar». ¹⁶ U Galiliye déngizining boyida méngip yüriginide Simon bilen Simonning buradiri Andreyasning déngizgha tor salghinini kördi, chünki ular béliqchi idi. ¹⁷ Eysa ulargha éytti: «Kélip, manga egishinglar we men silerni adem tutidighan qilimen». ¹⁸ Ular derhal torlarni qoyup, uninggha egeshti. ¹⁹ U andin azghina ötüp, Zebedyning oghli Yaqub bilen buradiri Yuhannaning hem kémide torlirini onglap turghinini körüp, ²⁰ derhal ularni qichqardi. Ular atisi Zebedyini medikarlar bilen bille kémide qaldurup, uninggha egeshti.

Jin chaplashqan ademning saqaytilishi

²¹ Ular Kapernahumgha kirdi we u derhal shabat künide sinagogqa kirip telim berdi. ²² Ular uning telimige heyran qélishi, chünki u ulargha katiplardek emes, belki qudret we quwwet bilen telim béretti. ²³ Ularning sinagogida napak rohtin tutulghan bir kishi bar idi. U qichqirip, ²⁴ éytti: «Ey nazaretlik Eysa, sen bilen néme ishimiz bar? Bizni halak qilghili keldingmu? Séning kim ikenlikingni bilimiz. Xudaning muqeddesisen». ²⁵ Eysa uninggha tenbih béríp éytti: «Shük bolup uningdin chiqqin». ²⁶ Napak roh uni tewritip, ünlük awaz bilen warqirap uningdin chiqti. ²⁷ Hemmisi heyran qélip, öz arilirida muzakiriliship: «Bu némidur? Bu yéngi telim emesmu? Chünki qudret bilen napak rohlargha emr qilidu we ular uninggha itaet qilidu» dep éytishti. ²⁸ Derhal uning shöhriti Galiliyening etrapidiki barche yurtqa chiqti.

Eysa Mesihning tola késellerni saqaytishi

²⁹ Ular sinagogdin chiqip, derhal Simon we Andreyasning öyige bardı. Yaqub we Yuhanna ular bilen idi. ³⁰ Emma Simonning qéyanasi tep bolup, késel yatatti. Derhal uning toghrisidin uninggha xewer berildi. ³¹ U aldigha béríp uning qolini tutup uni qopurdi we tep uni qoydi we u ulargha xizmet qildi. ³² Kechqurun bolghanda kün patqan waqitta ular hemme késellerni we jin chaplashqanlarni uning aldigha élip kélishti. ³³ Hemme sheher ishikning aldida yighilghanidi. ³⁴ U her xil késellikke muptila bolghanlarning tola kishini saqaytip, tola yaman rohlarni chiqardi we yaman rohlarni gep qilghili qoymidi, chünki ular uni tonuytti.

Eysa Mesihning dua qilishi we telim bérishi

³⁵ Etigende téxi qarangghu ikende u qopup chiqip, bir xaliy yerge béríp anda dua qilip turdi. ³⁶ Simon we özi bilen bolghanlar uning keynidin egiship, ³⁷ uni tépíp uninggha éytti: «Hemmisi séni izdeydu». ³⁸ U ulargha éytti: «Bashqa yerge, etrapidiki sheherlerge barayli. Anda hem wez éytishim kérek, chünki buning üçün chiqtim». ³⁹ Andin u béríp, barche Galiliyede ularning sinagoglirida wez éytip yaman rohlarini chiqiratti.

Bir pésening saqaytilishi

⁴⁰ Bir pése uning aldigha kélip, uninggha yalwurup tiz püküp éytti: «Xalisang, méni pakiz qilalaysen». ⁴¹ Eysa rehim qilip qolini uzitip, uninggha tegküzüp éytti: «Xalaymen, pakiz bolghin». ⁴² Derhal péseliki uningdin ketti we u pakiz boldi. ⁴³ Eysa ching söz bilen uni derhal ketküzüp, ⁴⁴ uninggha éytti: «Agah bolup, héchkimge bir néme éymighaysen. Lékin béríp, özüngni kahin'gha körsitip, ulargha guwah bolsun dep, öz pakizlan'ghining üçün Musa emr qilghinini ötküzgin». ⁴⁵ Lékin u chiqqanda bu xewerni ziyade yayghili turdi, shundaqki, Eysa bir sheherge ashkara kirelmey, belki tashqiri xaliy yerlerde turidighan boldi. Ular her tereptin uning aldigha kéletti.

Bir palech kishining saqaytilishi

2¹ Birneche künden kéyin u yene Kapernahumgha kirdi we uning öyde ikenliki melum bolghanda, ² ishikning aldidiki yerge sighmighudek tola xelq yighildi. U ulargha sözni yetküzüp turdi. ³ Andin töt kishi bir palech kishini kötürüp, uning aldigha keltürdi. ⁴ Xelqning sewebidin ular uning qéshigha kélelmigech, u özi bar öyning ögzisini échip töshük qilip, palech kishi özi yatqan ornini töwen'ge chüshürdi.

⁵ Eysa ularning étiqadini körgende palech kishige éytti: «Ey oghlum, séning gunahliring kechürüldi». ⁶ Emma anda birneche katiplar olturup, öz köngülliride pikir qildiki: ⁷ «Némishqa bu kishi mundaq söz qilidu? U kupur éytidu. Yégane Xudadin bashqa kim gunahlarni kechüreleydu?» ⁸ Eysa ularning öz ichide shundaq pikir qilghinini shuan öz rohida bilip ulargha éytti: «Némishqa köngülliringlarda shundaq pikir qilisiler? ⁹ Qaysi ongayraqtur, palechke: «Séning gunahliring kechürüldi» démekmu yaki «Qopup mangghin» démekmu? ¹⁰ Lékin Ibn al-Insanning yer yüzide gunahlarni kechürgili qudriti barliqini bilgeysiler» dep palechke éyttiki: ¹¹ «Sanga éytimen: Qopup, ornungni kötürüp öyüngge

barghin». ¹² U qopup, derhal ornini kôtürüp hemmisining aldida chiqip ketti. Shundaqki, hemmisi heyran qélip, Xudagha hemd éytip: «Hergiz shundaq ishni körmigenidug» dep éytishti.

Eysa Mesih Lawiyning (yeni Mettaning) qichqirishi

¹³ U yene déngizning boyigha chiqti. Hemme xelq uning aldigha keldi we u ulargha telim berdi. ¹⁴ Ötöp barghanda u Alpéusning oghli Lawiyning bajxanida olturghinini körüp, uninggha éytti: «Manga egeshkin». U qopup, uninggha egeshti. ¹⁵ U uning öyide dastixanda olturghanda bajgirlardin we gunahkarlardin tola kishi Eysa we shagirtliri bilen bille olturatti, chünki bulardin tola kishi uninggha egeshkenidi. ¹⁶ Emma perisiylerning katipliri uning bajgirlar we gunahkarlar bilen taam yéginini körüp, shagirtlirigha éytishti: «Uning bajgirlar we gunahkarlar bilen yep-ichkini qandaq?» ¹⁷ Eysa buni anglap ulargha éytti: «Saqlar téwipqa mohtaj emes, belki késeller. Adillarni emes, belki gunahkarlarni qichqarghili keldim».

Roza tutush toghrisida bir soal

¹⁸ Yuhannaning shagirtliri we perisiyler roza tutatti. Ular kélip, uninggha éytishti: «Némishqa Yuhannaning shagirtliri we perisiylerning shagirtliri roza tutidu, lékin séning shagirtliring roza tutmaydu?» ¹⁹ Eysa ulargha éytti: «Toydiki yigit qoldashliri toy yigiti ular bilen bar waqtida roza tutalamdu? Toy yigiti ular bilen bille ikenlikide ular roza tutalmaydu. ²⁰ Lékin toy yigiti ulardin élinidighan künler kélidu. Ular shu waqit, u küni roza tutidu. ²¹ Héchkimirse kiriship ketmigen yéngi parchidin kona libasqa yamaq salmaydu, bolmisa sélin'ghan yéngi parche kona libasni tartishturup yirtidu we yirtiq yamanraq bolidu. ²² Shuningdek héchkim yéngi sharabni kona tulumlarga toshturmaydu. Bolmisa yéngi sharab tulumlarni yirtidu we sharab bilen tulumlar buzulidu. Lékin yéngi sharab yéngi tulumlarga toshturulidu».

Eysa Mesih shabatning xojisidur

²³ Weqe boldiki, u bir shabat künide ziraetlerning arisidin ötüwatatti. Shagirtliri ötöp barghinida ziraet bashliridin üzgili turdi. ²⁴ Perisiyler uninggha éytishti: «Mana, némishqa ular shabat künide jayiz emes ishni qilidu?» ²⁵ U ulargha éytti: «Dawud mohtaj bolup, u özi we uning bilen bolghanlar ach qalghinida néme qilghinini héch oqumidinglarmu? ²⁶ Qandaqki, u özi ulugh kahin Abyatarning künliride Xudaning beytige kirip,

kahinlardin bashqisigha yégili jayiz bolmighan teqdim nanlarni yep, özi bilen bolghanlarga hem berdi?» ²⁷ U yene ulargha éytti: «Shabat küni insan üçün bolghandur we insan shabat küni üçün emes. ²⁸ Shuning üçün Ibn al-Insan shabatning hem xojisidir».

Eysa Mesih shabat künida bir adem saqaytidu

3¹ U yene sinagogqa kirdi we anda qoli qurughan bir adem bar idi. ² Ular uning üstidin erz qilmaq üçün, u shabat künide shipa béermikin dep, uni marap turatti. ³ U özi qoli qurughan ademge éytti: «Qopup, otturida turghin». ⁴ Andin u ulargha: «Shabat küni yaxshiliq qilmaq jayizmu yaki yamanliq qilmaq jayizmu? bir janni qutquzmaq jayizmu yaki öltürmek jayizmu?» dep éytti. Emma ular shük turdi. ⁵ U öz chörisige nezer sélip, ghezep bilen ulargha qarap ularning köngül qattiqligi üçün ghemkin bolup, u ademge: «Qolungni uzatqin» dep éytti. U uni uzatti we qoli saq boldi. ⁶ Andin Perisiyeler chiqip, derhal hirodesiyler bilen, uni qandaq yoqitimiz dep, meslihet qilishti.

Eysa Mesihning napak rohlar üstidin qudriti bar

⁷ Eysa öz shagirtliri bilen déngizgha bardi we Galiliyedin tola xelq uninggha egeshti. ⁸ Yehudiye we Yérusalémdin we Iduméyadin we Iordanning u bir teripidin we Tir we Sidonning etrapidin tola xelq uning undaq chong ishlar qilghinini ishitip, uning aldigha keldi. ⁹ Xelqning toliliqidin özining qistilip qalmasliqi üçün öziye bir kichik kéme teyyar turushni shagirtlirigha buyrudi. ¹⁰ Chünki u tola kishini saqaytqini üçün aghriq bolghanlarning hemmisi, uninggha qol tegküzeyli dep, uni qistawatatti. ¹¹ Napak rohlar uni körginide uning aldigha yiqilip qichqirip: «Sen Ibn Alladursen» dep éytishti. ¹² Emma u özini ashkara qilmasliqni ulargha jékilep buyrudi.

Eysa Mesih on ikki shagirtlirini tallaydu

¹³ U taghqa chiqip, özi xalighanlarni qichqardi we ular uning aldigha kélishti. ¹⁴ U on ikkini teyinlidiki, ular uning bilen bille bolghay we u ularni wez éytqili ewetkey ¹⁵ we yaman rohlarni chiqarghili ularning qudriti bolghay. ¹⁶ U on ikkini teyinlidi, yeni özi uninggha Pétrus dep isim qoyghan Simon ¹⁷ we ulargha Boanérghés, yeni güldürleshning oghulliri dep isim qoyghan Zebediying oghli Yaqub bilen Yaqubning buradiri Yuhanna ¹⁸ we Andreyas we Filippus we

Bartoloméus we Metta we Tomas we Alpéusning oghli Yaqub we Tadéus we qanaanliq Simon ¹⁹ we uni tutup bergüchi Ishqariyot Yehuda.

Eysa Mesih we Beelzabul

²⁰ U bir öyge kirdi we undaq tola xelq yighildiki, ular nan yégili hem purset tapalmidi. ²¹ Uning uruq-tughqanliri buni anglighanda, «U éliship qéliptu» dep, uni tutqili chiqti. ²² Yérusalémdin kelgen katiplar «Uningda Beelzabul bar we yaman rohlarning chongi bilen yaman rohlarni chiqiridu» déyishetti. ²³ U ularni qichqirip, temsil bilen ulargha éytti: «Sheytan sheytanni qandaq chiqiralaydu? ²⁴ Bir padishahliq özige qarshi bölünse, u padishahliq turup qalalmaydu. ²⁵ Bir öy özige qarshi bölünse, u öy turup qalalmaydu. ²⁶ Eger sheytan özige qarshi qopup bölünse, turup qalalmaydu, belki yoqilidu. ²⁷ Eger awwal küchlük kishini baghlimisa, héchkim u küchlükning öyige kirip, mal-jabduqlirini buliwalalmaydu, belki uni baghlighandin kéyin uning öyini taliyalaydu. ²⁸ Berheq, silerge éytimenki, adem oghulliri qanche kupur éytsa hem, ularning hemme gunahliri we kupur sözliri kechürülidu. ²⁹ Lékin kimki Muqeddes Rohqa kupur éytsa, u ebedkiche kechürülmeydu. Belki u adem ebediy hökümge mehkum bolidu» dédi. ³⁰ Chünki ular: «Uningda napak roh bar» dégenidi.

Eysa Mesihning anisi we buraderliri

³¹ Uning anisi we buraderliri kélip tashqirida turup, uni qichqarghili kishi ewetti. ³² Uning chöriside xelq olturatti. Ular uninggha: «Mana, anang we buraderliring we hemshiriliring tashqirida turup, séni izdiwatidu» dep éytti. ³³ U ulargha jawab béríp éytti: «Anam we buraderlirim kimdur?» ³⁴ Andin u öz chöriside olturghanlarga qarap éytti: «Mana, anam we buraderlirim! ³⁵ Kimki Xudaning iradisini qilsa, méning buradirim we hemshirem we anam udur».

Uruq chachquchi toghrisidiki temsil

4¹ U yene déngizning boyida telim bergili bashlidi. Uning aldigha tola xelq yighildi. Uning üçün u bir kémige kirip, déngizda olturdi we xelqning hemmisi déngizning boyida quruqluqta idi. ² U ulargha temsiller bilen tola telim béríp, öz telimide ulargha éytti: ³ «Anglanglar, mana uruq chachquchi uruq chachqili chiqti. ⁴ Weqe boldiki, u chachqinida bezisi yolning yénigha chüshti we ucharqanatlar kélip, uni yep ketti. ⁵ Bezisi topisi jiq bolmighan tashliq yerge chüshti we topisi qélin bolmighach pat ünüp chiqip, ⁶ aptap chiqqanda köyüp

kétip, yiltizi bolmighach qurudi. ⁷ Bezisi tikenler arisigha chüshti we tikenler ösüp uni boghdi we shular hosul bermidi. ⁸ Bezisi yaxshi yerge chühüp hosul béríp, ünüp ösüp, biri ottuz, yene biri atmish we yene biri yüz hessigichilik hosul berdi». ⁹ U yene éytti: «Anglighili quliqi barlar anglisun».

Temsillerning meqsiti

¹⁰ U özi yalghuz bolghanda on ikkiler bilen uning chörisidikiler bu temsil toghrisidin uningdin sorashti. ¹¹ U ulargha éytti: «Xudaning padishahliqining siri silerge bérildi. Lékin tashqiriqlargha hemmisi temsiller bilen étylidu. ¹² Buning bilen: Ular körmeklik bilen körüp singdürüwalmaydu we anglimaqliq bilen anglap uqmaydu we ularning gunahliri kechürülsun dep, towa qilip yanmaydu».

Uruq chachquchi toghrisidiki temsilning chühendürülüshi

¹³ U ulargha yene éytti: «Bu temsilni uqmay, hemme bashqa temsillerni qandaq uqalaysiler? ¹⁴ Uruq chachquchi sözni chachidu. ¹⁵ Yolning yénidikiler bolsa shundaqki, söz u yerge chéchilghanda ular anglighandin kéyin, derhal sheytan kélip köngüllirige chéchilghanni élip kétidu. ¹⁶ Tashliq yerge chéchilghanlar bolsa shundaqki, ular sözni anglighanda awwal xushluq bilen qobul qilidu. ¹⁷ Emma ularning özide yiltizi bolmighach bir waqtighiche qélip, sözning jehitidin bir tenglik yaki qoghlanmaqliq weqe bolsa ular derhal tayidu. ¹⁸ Yene tikenlerning arisigha chéchilghanlar bolsa shundaqqi, ular sözni anglighandin kéyin, ¹⁹ bu dunyaning endishisi we döletning ghururi we nepsning bölek shöhretliri kirip, sözni boghidu we ular hosulsiz bolidu. ²⁰ Yaxshi yerge chéchilghanlar bolsa shundaqki, ular sözni anglap qobul qilip, biri ottuz, yene biri atmish we yene biri yüz hesse hosul béridu».

Chiragh toghrisidiki temsil

²¹ U ulargha yene éytti: «Chiragh qachisining tégige yaki orunning astigha qoyghili élip kelinidumu? Chiraghdan üstige qoyghili emesmu? ²² Chünki ashkara bolmaydighan yoshurun nerse yoqtur we ashkara bolmighudek héchbir mexpiy nerse yoqtur. ²³ Anglighili quliqi barlar anglisun». ²⁴ U yene ulargha éytti: «Anglighinirlargha sepsélip béqinglar. Her ne ölchem bilen kemlep bersenglar, silerge kemlinidu we silerge ziyade qilinidu. ²⁵ Kimningki bar bolsa, uninggha bérilidu. Lékin kimningki yoq bolsa, bari hem uningdin élinidu».

Uruqning ünüshi toghrisidiki temsil

²⁶ U éytti: «Xudaning padishahlığı bir adem yerge uruq chéchip qoyghinidek bolidu. ²⁷ U kéchisi uxlap, kündüzi qopup, uruqning qandaq ünüp öskini u özi bilmeydu. ²⁸ Yer özidin hosul keltüridu. U awwal kök, andin bash, andin bashta tolghan dan peyda qilidu. ²⁹ Dan pishqanda u derhal orghaq salduridu, chünki orma waqti kelgen bolidu».

Qicha uruqi toghrisidiki temsil

³⁰ U éytti: «Xudaning padishahliqini némige oxshitayli? Uni qaysi temsil bilen süretlep béreyli? ³¹ U qicha uruqigha oxshaydu. U özi yerge chéchilghanda yerdiki hemme uruqlarning kichikreki bolidu. ³² Lékin chéchilghandin kéyin ünüp ösüp, hemme otyashlarning chongraqi bolup, asman ucharqanatlıri sayisida qonalghudek chong shaxlar chiqiridu». ³³ Buninggha oxshash temsiller keltürüp, ular anglap chüshineligüdek u sözni yetküzetti. ³⁴ U ulargha temsil keltürmey söz qilmatti, lékin tenhada öz shagirtlırigha hemmisini uqturup béretti.

Eysa Mesih boranni tinchitidu

³⁵ Shu kün axsham bolghanda u ulargha éytti: «U kanargha öteyli». ³⁶ Ular xelqni qoyup, uni özi bolghan kémide élip bérishiti. Uning bilen bille yene bashqa kémiler bar idi. ³⁷ Bir qattıq boran chıqtı we kéme sudin tolup ketküdek dolqunlar kémige mewj uruwatatti. ³⁸ Lékin u özi kémining ayagh teripide tekiyige yölinip uxlıghanıdı. Ular uni oyghıtıp éytti: «Ey ustaz, halak bolushimizdin endishe qilmamsen?» ³⁹ U oyghinip, shamalgha tenbih bérıp, déngizgha: «Shük turup, tinch bolghin» dédı we shamal toxtıdı we tamam tinchlıq boldı. ⁴⁰ Andin u ulargha éytti: «Némishqa mundaq qorqısiler? Téxi étiqadinglar yoqmu?» ⁴¹ Ular tola qorqup: «Bu kimdurki, hem shamal, hem déngiz uninggha itaet qilidu» dep bir-birige déyishti.

Eysa Mesih yaman rohlar chiqiridu

5¹ Ular déngizning u teripidiki gérasaliqlarning yurtigha keldi. ² U kémidin chiqqinida napak rohtin tutulghan bir kishi görlerdin chiqıp, uninggha uchridi. ³ Uning turidighan yéri görlerde idi we héchkim uni hetta zenjir bilen hem baghlap qoyalmaytti. ⁴ Chünki tola mertıwe ishkel we zenjirler bilen baghlinip,

zenjirlarni üzüp ishkelnı sundurghanıdı. Héchkim uni tizginliyelmıghanıdı.
⁵ U hemishe kéche we kündüz görlerde we taghlarda yürüp, peryad qılıp, özini tashlar bilen yarilanduratti.

⁶ U Eysani yiraqtin körgende yügürüp bérip, uninggha sejde qılıp, ⁷ ünlük awaz bilen qıchqırıp: «Ey Eysa Ibn Allataala, sen bilen néme ishim bar? Sanga Xudaning aldida qesem qilimenki, manga azab bermıgeysen» dep éytti. ⁸ Chünki u uninggha: «Ey napak roh, u ademdin chiqqın» dep éytqanıdı. ⁹ Andin u uningdin: «Isming némidur?» dep sorıdı. U uninggha: «Ismim tümendur, chünki tolidurmız» dédı ¹⁰ we özlirini u yurttin tashqiri ewetmeslikke uninggha tola yalwurdı. ¹¹ Anda taghning yénıda chong bir pada tongguz otlawatatti. ¹² Napak rohlar uninggha yalwurup éytti: «Bizni tongguzlarga ewetkin, ulargha kirgeymız». ¹³ Andin u ulargha ijazet berdı we napak rohlar chiqıp, tongguzlarga kirdi we sani ikki mingche bolghan pada yarning léwidin tökülüp, déngizgha chöküp dimiqıp ölüp ketti.

¹⁴ Tongguz baqquchılar qéchip kétip, sheherde we kentlerde xewer berdı. Xelqmu néme weqe bolghanni körgili chıqtı. ¹⁵ Ular Eysaning aldigha kélip, u jin chaplashqan, yeni ichide tümen jinlar bolghan kishining olturup, égin kiyip onglan'ghinini körüp qorqti. ¹⁶ Weqeni körgenler jin chaplashqan kishige néme bolghinidin we tongguzlar toghrisidin ulargha xewer berdı. ¹⁷ Xelq: «Öz zéminimizdin ketkin» dep uninggha yalwurdı.

¹⁸ U kémige kirginide, ilgiri jin chaplashqan bolghan kishi uning bilen bille bérishni uningdin tilidi. ¹⁹ Lékin Eysa uninggha ijazet bermey, uninggha éytti: «Öz öyüngdiki uruq-tughqanliringgha bérip, Xudawendining sanga qandaq chong ish qilghinini we sanga rehim körsetkinini xewer bergin. ²⁰ U kétip, Eysaning uninggha qandaq chong ish qilghinini Dékapolista yayghili turdı we hemmisi ejblendı.

Tirildürülgen qız we saqaytilghan xotun

²¹ Eysa u bir kanargha yénip kelgende tola xelq uning aldigha yighildi. U özi déngizning léwide idi. ²² U chaghda sinagogning chongliridin Yairus isimliq bir kishi kélip, uni körgende ayaghlirigha yiqılıp, ²³ uninggha tola yalwurup: «Kichik qızım axirqi nepisidıdır. Kélip, qolungni uning üstige qoyghın, shuning bilen u saqiyip yashighay» dep éytti. ²⁴ Andin u uning bilen bardı we tola xelq uninggha egiship uni qıstawatatti.

²⁵ Anda on ikki yildin béri xun késili tartqan bir xotun bar idi. ²⁶ U özi tola téwıplardin tola zexmet tartıp, hemme barını serp qılıp héchbir payda körmey, yamanraq ehwalgha chüshkenıdı. ²⁷ U Eysa toghrisidin anglap, xelqning arisida keynidin kélip, uning libasigha qol tegküzdı. ²⁸ chünki «Uning libasını bir

tegküzüp qoysam, saqiyimen» dédi. ²⁹ Shuan xunining cheshmisi qurudi we öz bedinide derdidin saqayghinini tuydi.

³⁰ Eysa derhal öz ichide özidin quwwet chiqqinini bilip, xelqning arisida keynige örülüp: «Libasimgha kim qol tegküzdi?» dédi. ³¹ Shagirtliri uninggha éytishti: «Xelqning séni qistighinini körüp turup, yene ‹ Méni kim tutti?› deysenmu?»

³² Emma u buni qilghan kishini körgili öz chörisige qaridi. ³³ U xotunmu özige néme bolghinini bilip qorqup titrep kélip, uning aldida yiqilip, hemme rastliqni uninggha éytip berdi. ³⁴ U uninggha éytti: «Ey qizim, étiqading séni saqaytti. Amanliq bilen bérip, derdingdin saqayghan bolup turghin».

³⁵ U téxi söz qilip turghanda, sinagogning chongining öyidin kishiler kélip éytishti: «Qizing öldi. Némishqa ustazni téxi kayitisen?» ³⁶ Emma Eysa éytirilghan sözni anglap, sinagogning chongigha: «Qorqma peqet ishen'gin» dep éytti. ³⁷ U Pétrustin we Yaqubtin we Yaqubning buradiri Yuhannadin bashqa héchkimni özige egeshkili qoymidi ³⁸ we sinagogning chongining öyige yétip kélip, ghulghulini we yighlap shawqun salghanlarni körüp, ³⁹ ickiri kirip, ulargha éytti: «Némishqa ghulghula qilip yighlaysiler? Bala ölgen emes, belki uxlap qalghandur». ⁴⁰ Emma ular uni mesxire qilip külishti. Lékin u hemmisini tashqirigha chiqirip, balining atisini we anisini we özi bilen bolghanlarni élip, bala bar yerge kirip, ⁴¹ balining qolini tutup «Talita kumi», yeni «Ey qiz, sanga éytimen: qopqin» dédi. ⁴² Derhal qiz qopup mangdi, chünki u on ikki yashta idi. Ular nahayiti heyran qélishiti. ⁴³ U ulargha «Buni héchkim bilmisun» dep ching emr qildi we «Baligha yégili bir néme bériksun» dédi.

Bir peyghember öz yurti we öyide hermetlenmeydu

6¹ U u yerdin chiqip, öz yurtigha keldi we shagirtliri uninggha egeshti. ² Shabat küni bolghanda sinagogda telim bergili turdi. Uni anglighanda toliliri heyran qélip éytatti: «Bu ishlar muninggha ne yerdindur? Uninggha bérilgen hékmet qandaqki, uning qolliri bilen shundaq qudretlik emellar qilinidu?» ³ Ular yene: «Bu özi yaghachchi emesmu? Meryemning oghli we Yaqubning we Yosining we Yehudaning we Simonning buradiri emesmu? Uning hemshiriliri munda bizning arimizda emesmu?» dep uninggha achchiqlandi. ⁴ Emma Eysa ulargha éytti: «Bir peyghember peket öz yurtida we öz uruq-tughqanliri arisida we öz öyide hörmetke sazawer bolmaydu». ⁵ U anda birnechche késellerning üstige qolini qoyup saqaytishtin bashqa héchbir qudretlik emel qilalmidi. ⁶ U ularning imansizliqigha teejjüp qildi. Andin u etrapidiki kentlerni aylinip telim berdi.

Eysa Mesihning on ikki shagirtini ewetishi

⁷ U on ikkilerni qichqirip ularni ikkidin-ikkidin ewetkili boshlap ulargha napak rohlarning üstige qudret berdi. ⁸ Yolda bir hasidin bashqa héch nerse, ne nan, ne xurjun we ne belwaghda mis pul kôtürmey, ⁹ belki ayagh kiyishni ulargha buyrup: «Ikki kiyim kiymenglar» dédi. ¹⁰ U yene ulargha éytti: «Qaysi yerde bir öyge kirsenglar, u yerdin chiqquche anda qélinglar. ¹¹ Qaysi yerde ular silerni qobul qilmisa we silerdin anglimisa, u yerdin chiqip, ulargha guwahliq bolmaq üçhün putliringlarning tégidiki topini qéqinglar». ¹² Shundaq qilip, ular chiqip: «Towa qilinglar» dep wez éytip, ¹³ tola yaman rohlarni chiqirip, yagh bilen yaghlap tola késellerni saqaytti.

Chömüldürgüchi Yuhannaning öltürülüshi

¹⁴ Uning nami meshhur bolghach Hirodes padishah uning toghrisida anglap éytti: «Chömüldürgüchi Yuhanna ölükler arisidin qopurulghandur, uning üçhün bu qudretler uningda ishleydu». ¹⁵ Emma bashqilar éytishti: «U özi Éliyas iken». Yene bashqilar: «Peyghemberlarning biridek bir peyghember iken» dep éytishti. ¹⁶ Lékin Hirodes bularni anglap éytti: «Men béshini kestürgen Yuhanna özi tirilip qopuruluptu». ¹⁷ Chünki Hirodes özi buradiri Filippusning xotuni Hirodiyesning jehitidin kishi ewetip, Yuhannani tutturup baghlitip zindan'gha salghanidi, chünki Hirodes u xotunni alghanidi. ¹⁸ Yuhanna Hirodesge: «Buradiringning xotunini élish sanga jayiz emes» dégenidi. ¹⁹ Uning üçhün Hirodiyes uninggha adawet qilip, uni öltürgili xalidi, emma shundaq qilalmighanidi. ²⁰ Chünki Hirodes Yuhannaning adil we muqeddes adem ikenlikini bilip, uningdin qorqup uni saqlaytti we uningdin anglighanda tola ishta ikki xiyal bolup, yene uningdin anglashqa meyli bolatti.

²¹ Hirodes özining tughulghan küni bolghanda öz menseparlirigha we serdarlirigha we Galiliyening chonglirigha bir ziyapet qilghanda munasip bir kün keldi. ²² U waqit Hirodiyesning öz qizi kirip, ussul oynap Hirodesni we uning bilen olturghanlarni xush qildi we padishah qizgha éytti: «Hernéme xalisang, mendin telep qilghin. Shuni sanga bérimen». ²³ U uninggha qesem qildiki: «Padishahliqimning yérimighiche mendin hernéme telep qilsang, sanga bérimen». ²⁴ U chiqip anisigha: «Néme telep qilay?» dep soridi. U özi: «Chömüldürgüchi Yuhannaning béshini telep qilghin» dep éytti. ²⁵ Qiz aldirap derhal padishahning aldigha kirip: «Chömüldürgüchi Yuhannaning béshini hazir bir texside manga bérishingni xalaymen» dep telep qildi. ²⁶ Padishah tola ghemkin boldi, lékin qesemlarning we dastixanda olturghanlarning jehitidin uni yandurghili xalimidi. ²⁷ Derhal padishah bir jallatni ewetip, uning béshini

élip kelgili buyrudi. U béríp, uning béshini zindanda kesti. ²⁸ we uning béshini bir texside élip kélíp qizgha berdi we qiz uni anisigha berdi. ²⁹ Emma uning shagirtliri buni anglap, kélíp, uning jesitini élip bir góрге qoydi.

Eysa Mesih besh ming kishini toyduridu

³⁰ Rosullar Eysaning aldigha yighilip, öz qilghinining we telim berginining hemmisini uninggha xewer bérishiti. ³¹ U ulargha: «Siler özünglar tenha bir bayawan yerge béríp, azghina rahet élinglar» dédi. Chünki kélíp-ketiwatqanlar tola bolghach, ghiza yégili hem ulargha purset bolmide. ³² Ular kémide tenha bir bayawan yerge bardí. ³³ Xelq ularning ketkinini kördi we tolilar uni tonup hemme sheherlerdin piyade u yerge yügürüp, ulardin ilgiri yétip bardí.

³⁴ Eysa chiqip tola xelqni körüp, ular öz padichisi yoq qoylardek bolghini üçhün ulargha rehim qilip, tola telim bergili qopti.

³⁵ Kün kech bolghanda shagirtliri uning aldigha kélíp éytti: «Bu chöl yerdur we kech boldí. ³⁶ Ularni yolgha séliwetkin! Etraptiki yurt we kentlerge béríp, ghiza sétiwalsun». ³⁷ Emma u jawab béríp ulargha éytti: «Siler ulargha taam béringlar». Ular uninggha éytti: «Biz béríp, ikki yüz dinargha nan élip ulargha yégili béremduq?» ³⁸ Emma u ulargha: «Nechche néninglar bar? Béríp qaranglar» dep éytti. Ular körüp béqip: «Besh nan bilen ikki béliq bar» dédi.

³⁹ U hemmisini top-top yéshil otta olturghuzghili buyrudi. ⁴⁰ Ular top-top bolup, yüzdin-yüzdin elliktin-elliktin olturdi. ⁴¹ U besh nanni we ikki béliqni élip, asman teripige qarap dua oqup, nanlarni oshtup xelqning aldigha qoyghili shagirtlarga béríp, ikki béliqni hem hemmisige üleshtürdi. ⁴² Hemmisi yep toydi. ⁴³ Ular nan bilen béliq parchilirini yighip, on ikki séwet tolduruwaldi. ⁴⁴ U nandin yégenler besh ming kishi idi.

Eysa Mesihning su üstide mengishi

⁴⁵ U özi xelqni yandurghuche derhal shagirtlirini kémige kirip, özidin ilgiri u bir kanaridiki Beytsaydagha barghili zorlidi. ⁴⁶ U xelq bilen xoshlashqandin kéyin, dua qilghili taghqa chiqti. ⁴⁷ Axsham bolghanda kéme déngizning otturisida idi we u özi quruqluqta yalghuz qalghanidi. ⁴⁸ U ularning kétip béríp tenglik tartqinini kördi, chünki shamal ularning zitigha idi. Texminen kéchining tötinchi hessiside u özi déngizning yüzide méngip, ulargha yéqinlaship ulardin ötkili turdi. ⁴⁹ Ular uning déngizning yüzide mangghinini körüp: «Bir alwasti iken» dep guman qilip, bir peryad qildi. ⁵⁰ Chünki hemmisi uni körüp heyretke chüshkenidi. Emma u derhal ulargha söz qilip ulargha éytti: «Xatirjem bolunglar, bu men, qorqmanglar». ⁵¹ U ularning aldigha kélíp, kémige chiqti we boran

toxtidi we ular öz ichide nahayiti heyran qaldi. ⁵² Chünki ularning köngülliri qélin bolghach nanlar bilen qilghan möjizini uqmighanidi.

Eysa Mesih Gennesarette tola késellerni saqaytidu

⁵³ Ular ötüp Gennesaretke kélip toxtidi. ⁵⁴ Ular kémidin chiqqanda xelq uni derhal tonup, ⁵⁵ shu yurtning hemmisini aylinip yügürüp, uning ne yerde bolghinini anglisa, késellerni orunlarning üstide u yerge kütürüshüp élip kelgili turdi. ⁵⁶ U ne yerde bolsa, kentlerge ya sheherlerge ya yurtlarga kirse, ular késellerni bazarlarga qoyup: «Yalghuz libasingning étikini bolsimu, bir tutsa idi» dep uninggha yalwurratti. Uni tutqanlarning hemmisi saqaydi.

Xudaning emri we ademlarning resimliri

7¹ Perisiyler we Yérusalémdin kelgen birneche katiplar uning aldigha yighildi. ² Ular uning shagirtlirining beziliri napak, yeni yumighan qollar bilen nan yewatqanliqini kördi. ³ Chünki perisiyler we hemme yehudiylar qedimkilerning buyruqlirini tutup, qollirini taza yumighuche taam yémeydu. ⁴ Ular bazardin kelgende özini yumighuche taam yémeydu we piyale bilen iwriq we mis qachilarni yuyush we tola bashqa tutidighan resimliri bardur. ⁵ Perisiyler we katiplar uningdin soridiki: «Néme üçün shagirtliring qedimkilerning buyruqlirini tutmay, belki napak qollar bilen nan yeydu?» ⁶ Emma u ulargha éytti: «Ey riya qilghuchilar, Yeshaya silerning toghranglarda yaxshi peyghemberlik qildi, shundaqki,

« Bu qowm lewliri bilen manga hörmet qilidu, lékin köngli mendin yiraqtur.

⁷ Emma ögitedighan telimi ademlarning buyruqliri bolghach, ular manga bihude ibadet qilidu»

dep pütülgen. ⁸ Xudaning emrini tashlap ademlarning buyruqlirini tutisiler». ⁹ Yene u ulargha éytti: «Derweqe, öz buyruqlirimizni tutimiz dep, Xudaning emrini inawetsiz qilisiler. ¹⁰ Chünki Musa éytti: « Atanggha we ananggha hörmet qilghin we kimki atigha yaki anigha deshnem berse, ölmeklik bilen ölsun». ¹¹ Lékin siler éytisiler: Bir kishi öz atisigha yaki anisigha: « Sen mendin alidighan yadem özi qurban, yeni hediye boldi» dése, ¹² uni atisigha yaki anisigha yene bir néme qilghili qoymaysiler. ¹³ Özünglar toxtatqan buyruqliringlar bilen Xudaning sözini inawetsiz qilisiler. Buninggha oxshash tola nersiler qilisiler».

Ademni néme napak qilidu

¹⁴ U xelqni yene qichqirip ulargha éytti: «Hemmenglar mendin anglap chüshininglar: ¹⁵ Insanning sirtidin ichige kirip uni napak qilidighan nerse yoqtur, lékin insandin chiqqan nerse özi uni napak qilidu. ¹⁶ Anglighili quliqui barlar anglisun». ¹⁷ U xelqtin kétip öyge kirgende, shagirtliri temsil toghrisida uningdin soridi. ¹⁸ U ulargha éytti: «Siler hem undaq pemsizmu? Uqmamsilerki, ademge sirtidin kirgen héch nerse uni napak qilalmaydu? ¹⁹ Chünki bu könglige kirmey, qorsaqqa bérip öz yoli bilen chiqip kétidu». U shuni éytip, hemme taamni pak ikenlikini bildürdi. ²⁰ U yene éytti: «Ademning özidin chiqqan nerse ademni napak qilidu. ²¹ Chünki ichidin, yeni ademlerning köngülliridin yaman pikirler, buzuqluq, oghriliq, qatilliq, ²² zina, temexorluq, yamanliq, hiyle, shehwetpereslik, heset, deshnem, tekebburluq we jahilliq chiqidu. ²³ Bu yaman nersilerning hemmisi ichidin chiqip, ademni napak qilidu».

Yehudiy émes bir xotunning étiqadi

²⁴ U qopup andin chiqip, Tir we Sidonning yerlirige bardı. U bir öyge kirip, héchkim bilmisun dep, xalidi emma yoshurulalmıdı. ²⁵ Chünki uning qızı napak rohtin tutulghan bir xotun uning toghrisidiki xewerni anglap, derhal kélip kirip uning ayaghlirigha yiqildi. ²⁶ U xotun yunaniy bolup süriyilik fenikiyelik jinsidin idi. U yaman rohni qızidin chiqirishni uningdin tilidi. ²⁷ Eysa uninggha éytti: «Awwal balilar toysun. Balilarning nénini élip, itlargha tashlimaq yaxshi emes». ²⁸ Emma xotun jawab bérip uninggha éytti: «Shundaq, ey Xudawende, emma itlar hem jozining tégide balilardin ashqan uwaqlarnı yeydu». ²⁹ U uninggha éytti: «Bu söz üçün barghin, yaman roh qizingdin chiqti». ³⁰ U öyige bérip kördiki, bala orunda yatıdu we yaman roh chiqip ketkenidi.

Tili éghir bir gasning shıpa tépishi

³¹ U yene Tirning yerliridin chiqip, Sidondin ötüp Dékapolis yurtining otturısıdin méngip, Galiliyening déngizigha keldi. ³² Ular uning aldigha tili éghir bir gasni élip kélip, uning üstige qolini qoyushqa uninggha yalwurdi. ³³ U uni xelqning arısıdin bir terepke élip, öz barmaqlirini uning qulaqlirigha tiqip, tükürüp, uning tilini tutup, ³⁴ asman teripige qarap ah tartip uninggha: «Effata», yeni «Échilghin» dep éytti. ³⁵ Derhal uning qulaqliri échildi we tilining baghlaqlıqi yéshildi we u ochuq sözlidi. ³⁶ Eysa: «Héchkimge éytmanglar» dep ulargha buyrudi. Lékin herqanche ulargha buyrusa, ular oshuqraq xewerni yayghili turatti. ³⁷ Ular intayin heyran qélip éytishti: «U her nersini yaxshi qildi, gaslarnı anglaydighan we gachılarnı sözleydighan qildi.

Eysa Mesih töt ming kishini toyduridu

8¹ Shu künlerde yene tola xelq yigilghanda ularning yégili héch nersisi bolmighach, Eysa öz shagirtlirini qichqirip ulargha éytti: ² «Xelqqa méning rehmin keldi, chünki ular men bilen turghili emdi üç kün boldi we ularning yégili héch nersisi yoqtur. ³ Ularni öz öylirige ach yandursam, ular yolda üzülüp kétidu. Ularning bezisi yiraqtin kelgen iken». ⁴ Uning shagirtliri uninggha jawab berdiki: «Bu chöl yerde bularni toydurghili kishi qeyerdin nan tapalaydu?» ⁵ U ulardin soridiki: «Nechche néninglar bar?» Ular: «Yette» déyishti. ⁶ U xelqni yerde olturghili buyrudi we yette nanni élip, shükür éytip oshtup, aldigha qoyghili shagirtlirigha berdi we ular xelqning aldida qoydi. ⁷ Ularning birnechche ushshaq béliqliri bar idi we u dua qilip, shularni xelqning aldigha qoyghili buyrudi. ⁸ Ular yep toydi we ashqan parchilardin yette séwet yigihwalidi. ⁹ Ular töt mingche kishi idi. Andin kéyin u ularni yandurup, ¹⁰ derhal shagirtliri bilen kémige kirip, Dalmanuta tereplirige bardı.

Perisiyeler bir alamet tileydu

¹¹ Perisiyeler chiqip kélip, muzakire qilghili bashlap, uni sinap asmandin bir alamet uningdin tilidi. ¹² U öz rohida ah tartip éytti: «Bu nesil némishqa alamet izdeydu? Berheq, silerge éytimen: Bu nesilge héchbir alamet bérilmeydu». ¹³ U ularni qoyup, yene kémige kirip u bir kanarigha bardı.

Perisiylerning xémirturuchi

¹⁴ Ular nan élishni untughanidi we kémide bir nandin bashqa ularning héch nersisi yoq idi. ¹⁵ U ulargha buyrup éytti: «Agah bolup, perisiylerning xémirturuchidin we Hirodesning xémirturuchidin éhtiyat qilinglar». ¹⁶ Ular «Nénimiz yoq» dep bir-biri bilen sözleshti. ¹⁷ Eysa buni bilip, ulargha éytti: «Némishqa: ‹Nénimiz yoq› dep sözlishisiler? Téxi bilmaysilermu yaki uqmaysilermu? Köngülliringlar undaq qélinmu? ¹⁸ Közliringlar bar, körmemsiler? Qulaqliringlar bar, anglimamsiler? Yad qilmaysilermu? ¹⁹ Besh nanni besh ming kishige oshtughinimda ashqan parchilardin nechche séwet toldurup yigihwalinglar?» Ular uninggha: «On ikki» dep éytishti. ²⁰ «Yette nanni töt ming kishige oshtughinimda parchilardin nechche séwet toldurup yigihwalinglar?» Ular: «Yette» dep éytishti. ²¹ U ulargha éytti: «Téxi uqmaysilermu?»

Beytsaydadiki bir korning shipa tépishi

²² Ular Beytsaydagha keldi we kishiler bir korni uning aldigha élip kélip, uninggha: «Qol tegküzüp qoyghin» dep uningdin tilidi. ²³ U korning qolidin tutup uni kenttin tashqiri chiqirip, közlidirige tükürüp, öz qollirini uning üstige qoyup: «Bir nerse körisenmu?» dep uningdin soridi. ²⁴ U qarap: «Ademlerni derextek perq étip, ularning mangghinini körimen» dep éytti. ²⁵ Andin kéyin u yene qollirini uning közige qoydi. U tikilip qarap saqiyip, her nersini roshen kördi. ²⁶ U uni öyige ewetip: «Kentke kirmigin» dep éytti.

Pétrusning Eysa Mesih toghrisidiki guwahliqi

²⁷ Eysa shagirtliri bilen Qeyseriye Filippi kentlirige chiqti we yolda öz shagirtliridin sorap éytti: «Ademler méni kim deydu?» ²⁸ Ular uninggha söz qilip éytti: «Ular chömüldürgüchi Yuhanna we bezisi Éliyas we bezisi peyghemberlerning biridur deydu». ²⁹ U ularning özidin sorap éytti: «Emma siler bolsanglar méni kim deysiler?» Pétrus: «Sen Mesihursen» dep jawab berdi. ³⁰ U buning toghrisidin héchkimge shuni éytmasliqqa ching emr qildi.

Eysa Mesihning ölüp tirilidighanliqini aldin éytishi

³¹ U Ibn al-Insanning tola zexmet tartip, aqsaqallardin we bash kahinlardin we katiplardin ret qilinip öltürülüp, üç kündin kéyin qopmiqi kérek bolidighinini ulargha uqturghili bashlidi. ³² U shuni ashkara söz bilen éytti. Buning bilen Pétrus uni özige élip uni eyibligili turdi. ³³ U örülüp shagirtlirigha qarap, Pétrusni eyiblep éytti: «Ey sheytan, mendin ketkin, chünki Xudaningkini közlimey, ademningkini közleysin». ³⁴ U xelq bilen shagirtlirini qichqirip ulargha éytti: «Kimki keynimdin egeshkili xalisa, özidin waz kéchip, kréstini kötürüp manga egeshsun. ³⁵ Chünki herkim öz jénini qutquzghili xalisa, uni yittüridu we herkim men üçhün we Injil üçhün öz jénini yittürse, uni qutquzidu. ³⁶ Chünki insan barche dunyagha ige bolup, öz jénini yittürse, néme menpeet bolidu? ³⁷ Ya insan öz jéni üçhün némini tölep béreleydu? ³⁸ Chünki herkim bu buzuq we yaman nesilde mendin we méning sözlirimdin uyatsa, Ibn al-Insan hem öz Atisining shan-sheripide muqeddes perishtiler bilen kelgende uningdin uyatidu».

Taghda Éliyas we Musaning Eysa Mesih bilen körünüshi

9¹ U ulargha éytti: «Berheq, silerge éytimen: Munda turghanlarning beziliri Xudaning padishahliqi qudret bilen kelginini körmigüche ölümni tétimaydu».
² Alte kündin kéyin Eysa Pétrusni we Yaqubni we Yuhannani özi bilen élip, ularni tenha bir égiz taghqa élip chiqti. Ularning aldida uning chirayi özgerdi. ³ Libasi yer yuzidiki héchbir aqartquchi aqartalmighudek parqirap nahayiti aq boldi.
⁴ Éliyas bilen Musa ulargha köründi. Ular Eysa bilen sözlishiwatkanidi. ⁵ Pétrus söz bashlap Eysagha éytti: «Ey ustaz, bizning munda turushimiz yaxshidir. Üch sayiwen yasayli, biri sanga we biri Musagha we biri Éliyasqa» dep, ⁶ özi néme déyishini bilmidi, chünki ular tola qorqup ketkenidi. ⁷ U chaghda bir bulut kélip ulargha saye qildi we buluttin bir awaz chiqip éyttiki: «Méning amraq Oghlum budur, uni anglanglar». ⁸ We mana, ular öz chörisige qarap ularning özi bilen yalghuz Eysadin bashqa héchkimni körmidi.
⁹ Ular taghdin chüshkinide u ulargha: «Ibn al-Insan ölükler arisidin qopmighuche körgininglarni héchkimge éytmanglar» dep buyrudi. ¹⁰ Ular u sözni köngülde saqlap öz arilirida: «Ölükler arisidin qopmaqning menisi néme?» dep sorishatti.
¹¹ Ular uningdin sorap éytishti: «Néme üçün katiplar: < Awwal Éliyasning kelmiki kérektur» deydu?» ¹² U jawab bérip ulargha éytti: «Derweqe Éliyas awwal kélip, hernémini jaylaydu, emma undaq bolsa, Ibn al-Insan toghrisida < Tola zexmet tartip xar qilnidu» dep pütülgini qandaq bolidu? ¹³ Lékin silerge éytimenki, Éliyas hem keldi. Emma uning toghrisida pütülgendek ular hernéme xalisa, uningha qildi».

Jin chaplashqan balining saqaytilishi

¹⁴ Ular shagirtlarga kelgende kördiki, ularning chöriside tola xelq yighilghanidi we katiplar ular bilen muzakirilishiwatqanidi. ¹⁵ Hemme xelq uni körginide heyran qélip yügürüp kélip, uninggha salam qildi ¹⁶ U ulardin soridiki: «Ular bilen néme bes-munazire qilisiler?» ¹⁷ Xelqtin biri uninggha jawab bérip éyttiki: «Ey ustaz, gacha rohtin tutulghan oghlumni sanga élip keldim. ¹⁸ U herqeyerde uni tutsa, uni yiqitidu, uning aghzidin köpük kélidu we chishlirini ghuchurlitidu we bedini susliship kétidu. Men shagirtliringgha: < Uni chiqiringlar» dédim, emma ular buni qilalmidi». ¹⁹ U jawab bérip ulargha éytti: «Ey imansiz nesil, qachan'ghiche siler bilen bolay? Qachan'ghiche silerge sewrtaqet qilay? Uni méning aldimgha élip kélinglar».
²⁰ Ular uni uninggha élip keldi. Roh uni körgende derhal uni tewretti we u yerge yiqilip yumilandi we aghzidin köpük keldi. ²¹ U uning atisidin: «Shundaq bolghinigha qanche waqit boldi?» dep soridi. U éytti: «Kichiklikidin béri. ²² Roh

uni yoqatmaq üçhün pat-pat hem otqa, hem sugha tashlidi. Lékin bir néme qilalisang, bizge rehim qilip yadem qilghin». ²³ Emma Eysa uninggha éytti: «Qilalisang deysen! Ishen'gen'ge her nerse mümkindur». ²⁴ Derhal balining atisi qichqirip éytti: «Ishinimen, étiqadsizliqimgha yadem bergin!» ²⁵ Eysa xelqning yügürüp kelginini körüp, napak rohqa tenbih bérip uninggha éytti: «Ey gas we gacha roh, men sanga emr qilimen: Uningdin chiqqin we yene uninggha kirmigin». ²⁶ U warqirap uni qattiq tewritip chiqti we bala ölüktek boldi. Shundaqki, toliliri: «U öldi» dep éytishti. ²⁷ Emma Eysa uning qolini tutup uni qopurdi we u qopti. ²⁸ U öyge kirip, shagirtliri bilen yalghuz qalghanda ular: «Biz néme üçhün uni chiqiralmiduuq?» ²⁹ U ulargha éytti: «Bu jins dua we rozidin bashqa nerse bilen chiqirilmaydu».

Eysa Mesih yene ölüp tirilishi toghrisida sözleydu

³⁰ Ular andin chiqip, Galiliyedin ötti, emma u birkimning buni bilip qélishini xalimidi. ³¹ Chünki shagirtlirigha telim bérip, ulargha éytiwatattiki: «Ibn al-Insan ademlerning qollirigha tapshurulidu we ular uni öltüridu we u öltürülüp üç kündin kéyin qopidu». ³² Lékin ular bu sözni uqmidi we uningdin sorighili qorqti.

Kim ulughraq?

³³ Ular Kapernahumgha keldi we öyge kirgende u: «Yolda néme toghrisida sözleshtinglar?» dep ulardin soridi. ³⁴ Emma ular shük turdi, chünki ular yolda: «Qaysimiz ulughraqtur» dep söz talishiwatqanidi. ³⁵ U olturup on ikkilerni qichqirip, ulargha éytti: «Kimki birinchi bolghili xalisa, hemmilerning axirqisi we hemmisining xizmetkari bolsun». ³⁶ U kichik bir balini élip ularning otturisida turghuzup, uni quchiqigha élip ulargha éytti: ³⁷ «Herkim shundaq kichik balilardin birini méning ismimda qobul qilsa, méni qobul qilidu we herkim méni qobul qilsa, méni emes, belki méni ewetkenni qobul qilidu».

Kimki bizge qarshi bolmisa, biz bilendur

³⁸ Yuhanna uninggha éytti: «Ey ustaz, bizge egeshmigen bir kishining séning isming bilen yaman rohlarni chiqarghinini kördüq we bizge egeshmigini üçhün uni tostüq». ³⁹ Emma Eysa éytti: «Uni tosmanglar, chünki héchkim méning ismim bilen qudretlik emel qilip, derhal méning üstümdin yaman sözliyelmeydu. ⁴⁰ Chünki kimki bizge zit bolmisa, biz bilendur. ⁴¹ Shundaqla herkim silerge Mesihningki bolghininglar üçhün méning ismimda bir piyale su ichürse, berheq, silerge éytimen: Öz inamini yittürmeydu».

Toghra yoldin taydurush toghrisida

⁴² Kimki manga ishen'gen shu kichiklerdin birini taydursa, uning boynigha bir tügmen téshi ésilip déngizgha tashlansa, uninggha yaxshiraq bolatti. ⁴³ Eger qolung séni taydursa, uni keskin. Cholaq bolup hayatliqqa kirishing ikki qolluq bolup dozaxniki öchmeydigen otqa kétishingdin ewzeldur. ⁴⁴ Anda ularning qurti ölmeydu we ot öchmeydu. ⁴⁵ Eger putung séni taydursa, uni keskin. Tokur bolup hayatliqqa kirishing ikki putluq bolup dozaxqa sélinishingdin ewzeldur. ⁴⁶ Anda ularning qurti ölmeydu we ot öchmeydu. ⁴⁷ Eger közüng séni taydursa, uni oyup tashlighin. Bir közlük bolup Xudaning padishahliqigha kirishing ikki közlük bolup dozaxqa sélinishingdin ewzeldur. ⁴⁸ Anda ularning qurti ölmeydu we ot öchmeydu. ⁴⁹ Chünki herkim ot bilen tuzlanidu. ⁵⁰ Tuz yaxshidur. Lékin tuz öz tétiqini yittürse, uni néme bilen onglaysiler? Özünglarda tuzunglar bolsun we aranglarda tinchliq saqlanglar.

Nikahliq turmush we talaq qilish toghrisida

10¹ U qopup andin kétép, Yehudiyening yerlirige we Iordanning u teripige keldi. Yene uning aldigha tola xelq yighildi we u öz aditidek yene ulargha telim berdi. ² Perisiyler uning aldigha kélip, uni sinap uningdin soridiki: «Bir kishige öz xotunini talaq qilish jayizmu?» ³ U jawab bérip ulargha éytti: «Musa silerge néme buyrudi?» ⁴ Ular éytishti: «Musa talaq xéti pütüp talaq qilghili ijazet berdi. ⁵ Emma Eysa ulargha éytti: «Silerning köngülliringlarning qattiqligi üçün silerge shu emrni pütken. ⁶ Lékin desleptin tartip yaritilghan waqtida Xuda ularni er we xotun yaratti. ⁷ Uning üçün adem ata bilen anisini qoyup, öz xotuni bilen bir bolsun ⁸ we ikkilisi bir beden bolsun. Andin kéyin ular ikki emes, lékin bir bedendur. ⁹ Emdi Xudaning qoshqinini insan ayrimisun». ¹⁰ Öyde shagirtliri yene buning toghrisida uningdin soridi. ¹¹ U ulargha éytti: «Herkim öz xotunini talaq qilip bashqisini alsa, uninggha zina qilidu. ¹² Eger xotun öz éridin üzülüşüp bashqisigha tegse, u hem zina qilidu».

Balilarning Eysa Mesih aldigha keltürülüshi

¹³ Ulargha qol tegküzgey dep, ular uning aldigha kichik balilarni élip keldi. Lékin shagirtlar balilarni élip kelgenlerni eyblidi. ¹⁴ Eysa buni körgende narazi bolup ulargha éytti: «Kichik balilarni manga kelgili qoyup, ularni tosmanglar, chünki Xudaning padishahliqi shundaqlarningkidur. ¹⁵ Berheq, silerge éytimen: Herkim Xudaning padishahliqini bir kichik balidek qobul qilmisa, esla uninggha

kirmeydu». ¹⁶ U ularni öz quchiqigha élip, qollirini ularning üstige qoyup, ularni mubareklidi.

Eysa Mesih we bay yigit

¹⁷ U yolgha chiqqanda bir kishi yügürüp kélip, uninggha tiz püküp: «Ey yaxshi ustaz, ebediy hayatliqqa waris bolmaq üçün néme qilay?» dep uningdin soridi.

¹⁸ Eysa uninggha éytti: «Néme üçün méni yaxshi deysen? Yégane Xudadin bashqa héchkim yaxshi emes. ¹⁹ Emrlerni bilisen: Qatil qilmighin, zina qilmighin, oghriliq qilmighin, yalghan guwahliq bermigin, bir kimersining heqqini yémigin, atanggha we ananggha hörmét qilghin». ²⁰ Emma u uninggha éytti: «Ey ustaz, buning hemmisini yashliqimdin tartip saqlidim». ²¹ Eysa uninggha qarap uni dost tutup, uninggha éytti: «Sanga bir nerse kemdur. Bérip, hemme baringni sétip péqirlargha bergin we asmanda xezineng bolidu we kélip manga egeshkin». ²² Emma u bu söz üçün domsiyip, ghemkin bolup aldidin ketti, chünki uning tola méli bar idi.

²³ Eysa öz chörisige qarap shagirtlirigha éytti: «Döletmenlarning Xudaning padishahliqigha kirishi qandaq müshküldür». ²⁴ Shagirtlar uning sözige heyran qaldi. Eysa yene söz qilip ulargha éytti: «Ey balilar, Xudaning padishahliqigha kirish qandaq müshküldür. ²⁵ Bir bayning Xudaning padishahliqigha kirishidin bir tögining yingne töshükidin ötüshi ongayraqtur». ²⁶ Emma ular nahayiti heyran qélip, bir-birige déyishti: «Undaq bolsa, kim nijat tapalaydu?» ²⁷ Eysa ulargha qarap éytti: «Ademlerge mümkin bolmaydighan ish, lékin Xudagha emes, chünki Xudagha her nerse mümkindür».

Eysa Mesihke egishish üçün ata qilin'ghan inam

²⁸ Pétrus söz bashlap uninggha éytti: «Mana biz her nersini qoyup, sanga egeshtuq». ²⁹ Eysa éytti: «Berheq, silerge éytimen: Men üçün we Injil üçün öyni ya buraderlerni ya hemshirilerni ya anini ya atini ya balilarni ya ékin yerlerni qoyup, ³⁰ emdi shu zamanda qoghlanmaqliq waqitlirida öylerni we buraderlerni we hemshirilerni we anilarni we balilarni we ékin yerlerni yüz hessiche we kélidighan alemde ebediy hayatni tapmaydighan héchkim yoqtur. ³¹ Lékin tola awwalqilar axirqilar we axirqilar awwalqilar bolidu».

Eysa Mesihning üçinchi qétim ölüp tirilishini aldin éytishi

³² Ular Yérusalémgha chiqqili yolda kétip barghanda Eysa ularning aldida kétéwatatti. Shagirtlar heyran idi we keynidin egeshkenler qorqup kétéwatatti. U yene on ikkilerni qichqirip, özige néme weqe bolidighinini ulargha éytqili

bashlidi: ³³ «Mana Yérusalémgha chiqimiz we Ibn al-Insan bash kahinlarga we katiplargha tapshurulidu. Ular uni ölümge höküm qilip, taipilerge tapshuridu. ³⁴ Bular uni mesxire qilip, uninggha tüküridu we qamchilaydu we uni öltüridu. Emma u üç kündin kéyin qopidu».

Yaqub bilen Yuhannaning iltimasi

³⁵ Zebediyning oghulliri Yaqub bilen Yuhanna uning aldigha kélip, uninggha éytishti: «Ey ustaz, xalaymizki, sendin hernéme tilisek, bizge qilip bergeysen». ³⁶ Emma u ulargha éytti: «Silerge néme qilip bérishimni xalaysiler?» ³⁷ Ular uninggha éytishti: «Séning shan-sheripingde birimiz ong yéningda we birimiz sol yéningda olturushni bizge bergin». ³⁸ Eysa ulargha: «Tiligininglarni bilmeysiler. Men ichidighan piyalini ichelemsiler we men alidighan chömüldürüş bilen chömüldürülelemsiler?» dep éytti. ³⁹ Ular uninggha éytishti: «Qilalaymiz». Emma Eysa ulargha éytti: «Men ichidighan piyalini ichisiler we men alidighan chömüldürüş bilen chömüldürülsiler. ⁴⁰ Lékin ong yénimda we sol yénimda olturushni bergili ixtiyar mende emes. Emma qaysilargha tayin qilin'ghan bolsa, shulargha bérilidu».

⁴¹ On shagirt buni anglighanda Yaqub bilen Yuhannadin xapa boldi. ⁴² Eysa ularni öz aldigha qichqirip, ulargha éytti: «Bilisilerki, taipilerning emirliri dep atalghanlar ulargha chongluq qilidu we ulughliri ularning üstige seltenet qilidu. ⁴³ Lékin silerning aranglarda undaq emes, belki kimki aranglarda chong bolghili xalisa, xizmetkaringlar bolsun. ⁴⁴ Kimki aranglarda birinchi bolghili xalisa, hemmisining quli bolsun. ⁴⁵ Chünki Ibn al-Insan hem özige xizmet qildurmaq üçün emes, belki xizmet qilip, tolilar üçün öz jénini pida qilghili keldi.

Közi kor Bartiméusning shipa tépishi

⁴⁶ Ular Yérixogha keldi. U öz shagirtliri we tola xelq bilen Yérixodin chiqqanda Timéusning oghli Bartiméus dégen bir kor gaday yolning boyida olturatti. ⁴⁷ U uning nazaretlik Eysa ikenlikini anglap: «Ey Eysa ibn-Dawud, manga rehim qilghin» dep qichqarghili bashlidi. ⁴⁸ Tola kishi uni «Shük turghin» dep eyiblidu. Lékin u: «Ey ibn-Dawud, manga rehim qilghin» dep oshuqraq qichqirdi. ⁴⁹ Eysa toxtap: «Uni qichqiringlar» dep éytti. Ular korni qichqirip, uninggha éytti: «Xatirjem bolup qopqin! U séni qichqiridu». ⁵⁰ U yépinchisini tashlap, ittik qopup, Eysaning aldigha keldi. ⁵¹ Eysa söz qilip uninggha éytti: «Sanga néme qilishimni xalaysen?» Kor uninggha éytti: «Ey Rabbuni, köridighan bolsam idi». ⁵² Eysa uninggha éytti: «Barghin, imaning séni saqaytti». U derhal köridighan bolup, yolda uninggha egeshti.

Eysa Mesih texeyge minip Yérusalémgha kiridu

11¹ Ular Yérusalémgha yéqinliship, Zeytun Téghining yénidiki Beytpage we Beytanyagha yéqin kelgende u öz shagirtliridin ikkini ewetip, ² ulargha éytti: «Qéshinglardiki kentke béringlar we u yerge barghanda derhal héch kishi téxi minmigen bir baghlaqliq texeyni tapisiler. Uni yéship, élip kélinglar. ³ Eger biri silerge: «Némishqa buni qilisiler» dése, «Xudawendige lazimdur. Emma pat bu yerge yandurup ewetidu» dep éytinglar». ⁴ Ular bérip, yolning yénidiki bir derwazining sirtida baghlaqliq texeyni tépip, uni yeshti. ⁵ U yerde turghanlardin bezisi ulargha éytti: «Texeyni yéship néme qilisiler?» ⁶ Ular Eysa ulargha buyrughandek jawab bergende, ular ularni yeshkili qoydi. ⁷ Ular texeyni Eysaning aldigha élip bérip, öz libaslirini texeyning üstige saldi we u uning üstide olturdi. ⁸ Tola kishi libaslirini yol üstige yaydi we bashqilar ékin yerlerdin shaxlar késip yolgha saldi. ⁹ Aldida mangghanlar we keynidin egeshkenler qichqirip éytishatti: «Hemdusana! Xudawendining namida kélidighan mubarektur! ¹⁰ Atimiz Dawudning kélidighan padishahliqi mubarektur! Hemdusana ershielada!» ¹¹ U Yérusalémgha kélip, beyt-muqeddeske kirip aylinip her nersini közdin kechürüp, kün kech bolghanda on ikkiler bilen Beytanyagha chiqti.

Enjür derixining lenet qilinishi

¹² Etisi Beytanyadin chiqqanda ach qélip, ¹³ yiraqtin yapriqi bar bir enjür derixini körüp, uningda bir nerse tapaymikin dep, tüwige bardi we u yerge barghanda yapraqtin bashqa héch nerse tapmidi, chünki enjür waqti emes idi. ¹⁴ U derekke söz qilip: «Mundin kéyin ebedkiche héchkim sendin méwe yémisun» dep éytti. Uning shagirtliri buni anglidi.

Eysa Mesihning beyt-muqeddesni tazilishi

¹⁵ Ular Yérusalémgha keldi we u beyt-muqeddeske kirip, beytte satquchi we alghuchilarni heydep chiqarghili bashlap, serraplarning jozilirini we kepter satquchilarning kursilirini örüwétip, ¹⁶ héchkimni beyt-muqeddestin bir nersini kötürüp ötkili qoymidi. ¹⁷ U telim bérip éytti: «« Méning öyüm hemme taipiler üçhün dua öyi dep atilidu» dep pütülgen emesmu? Emma siler uni bulangchilarning ghéri qildinglar».

¹⁸ Bash kahinlar bilen katiplar buni anglap uni yoqatqili izdidi, lékin uningdin qorqti. Chünki xelqning hemmisi uning telimige heyran idi. ¹⁹ Axsham bolghanda u shehning sirtigha chiqti.

Qurup ketken enjür derixi

²⁰ Emma etigende ötüp kétip barghanda, ular enjür derixi yiltizidin tartip qurup ketkinini kördi. ²¹ Pétrus bolghan weqeni yad qilip, uninggha éytti: «Ey ustaz, mana sen lenet qilghan enjür derixi qurup kétiptu». ²² Eysa jawab bérip ulargha éytti: «Xudagha imaninglar bolsun. ²³ Berheq, silerge éytimen: Herkim shu taghqa: < Köchürülüp, déngizgha tashlan'ghin > dése we öz könglide shek keltürmey éytqinining bolidighinigha ishense, uninggha shundaq bolidu. ²⁴ Uning üçhün silerge éytimen: Dua qilghininglarda hernéme tilisenglar: < Taptim > dep ishininglar we silerge bolidu. ²⁵ Dua qilip turghininglarda bir kishidin köngül aghriqinglar bolsa, kechürüinglar. Shu chaghda asmanlardiki Atanglar hem silerge xataliringlarni kechüridu. ²⁶ Lékin siler kechürmisenglar, asmanlardiki Atam hem silerning xataliringlarni kechürmeydu.

Eysa Mesihning hoquqining sürüshtürülüshi

²⁷ Ular yene Yérusalémgha keldi. U özi beyt-muqeddeste aylinip yüriginide bash kahinlar we katiplar we aqsaqallar uning aldigha kélip, ²⁸ uninggha éytti: «Néme qudret bilen shuni qilisen yaki shuni qilghili sanga kim qudret berdi?» ²⁹ Eysa jawab bérip ulargha éytti: «Men hem silerdin bir söz soray, manga jawab béringlar we men shuni néme qudret bilen qilghinimni silerge éytay. ³⁰ Yuhannaning chömüldürüshi asmandin idimu yaki ademlerdinmu? Manga jawab béringlar». ³¹ Ular öz arisida meslihet qiliship éytishti: «Eger asmandin dések, bizge: < Undaq bolsa, némishqa uninggha ishenmidinglar > deydu. ³² Lékin eger ademlerdin dések bolmaydu» dep qowmdin qorqti, chünki hemmisi Yuhannani bir heq peyghember dep biletti. ³³ Ular jawab bérip Eysagha éytti: «Bilmeymiz». Eysa ulargha éytti: «Undaqta, men hem néme qudret bilen shuni qilghinimni silerge éytmaymen».

Üzümzarliq we yaman baghwenler toghrisidiki temsil

12¹ U ulargha temsiller bilen söz qilghili bashlidi: «Bir adem bir üzümzarliq sélip, chörisini chitlap, bir shirne kölchiki kolap, bir unar yasap, uni baghwenlerge tapshurup, bashqa yurtqa seper qildi. ² Waqit bolghanda baghwenlerdin üzümzarliqning méwisidin alghili baghwenlerning aldigha bir qul ewetti. ³ Ular uni tutup uninggha tayaq urup, quruq yandurdi. ⁴ U ulargha yene bashqa bir qulni ewetti. Ular uni urup béshini yérip, haqaret qildi. ⁵ U yene bashqisini ewetti, emma ular uni öltürdi. Ular tola bashqilarni shundaq qilip bezisige tayaq urup, bezisini öltürdi. ⁶ Uning amraq bir oghli hem bar idi. < Ular oghlumgha yüz-xatire qilghay >

dep u axir ulargha uni ewetti. ⁷ Lékin baghwenler öz arilirida: «Bu waristur. Kélinglar uni öltüreyli we miras bizningki bolidu» dep éytishti. ⁸ Shundaq qilip ular uni tutup öltürüp, üzümzarliqtin tashqiri tashlidi. ⁹ Emdi üzümzarliqning igisi néme qilidu? U kélip, baghwenlerni yoqitip, üzümzarliqni bashqilargha tapshuridu. ¹⁰ «Tamchilar ret qilghan tash özi burjek téshi boldi.

¹¹ Xudawende teripidin shundaq boldi we közlimizde ajayıptur» dep pütülgenni héch oqumidinglarmu?»

¹² Ular uni tutqili izdidi, lékin xelqtin qorqti, chünki bu temsilni ularning öz toghrisida éytqinini uqti. Shunga ular uni qoyup ketti.

Qeyserge baj bérish toghrisida bir soal

¹³ Ular uni söz bilen tutqili perisiylerdin we hirodesiylerdin birnechchisini uning aldigha ewetti. ¹⁴ Ular kélip, uninggha éytt: «Ey ustaz, séning sadiq bolup, héchkimdin perwa qilmighiningni bilimiz, chünki ademlerge yüz-xatire qilmay, belki Xudaning yolini rastliq bilen ögitisen. Qeyserge baj bermek jayizmu, emesmu? Béreylimu yaki bermeylimu?» ¹⁵ U ularning riyasini bilip ulargha éytti: «Némishqa méni sinaysiler? Manga bir dinar élip kélinglar, körüp baqay». ¹⁶ Ular élip kelgende u ulargha éytti: «Bu süret we xet kimningkidur? Ular uninggha éytishti: «Qeyserningki». ¹⁷ Eysa ulargha éytti: «Qeyserningkini qeyserge we Xudaningkini Xudagha béringlar». Ular uninggha ejblendi.

Saduiylar ölümdin tirilip qopush toghrisida soal soraydu

¹⁸ Ölümdin tirilip qopush yoq dégen saduiylar kélip, uningdin sorap éytishti: ¹⁹ «Ey ustaz, Musa bizge pütkenki, eger bir kishining buradiri ölüp xotunini tul qoysa we balisi bolmisa, xotunini buradiri élip, öz buradirige nesil qopursun. ²⁰ Yette burader bar idi we awwalqisi xotun élip, uruq-ewlad qoymay öldi. ²¹ Uni ikkinchisi élip, uruq-ewlad qoymay öldi we üçinchisi hem shundaq qildi. ²² Yettisining héchbiri uruq-ewlad qoymidi. Hemmisidin kéyin xotun hem öldi. ²³ Qiyamette ularning qaysisining xotuni bolidu? Chünki yettilisi uni xotunluqqa alghanidi». ²⁴ Eysa ulargha éytti: «Muqeddes yazmilarni we Xudaning qudrimini bilmigech éziqip ketken emesmusiler? ²⁵ Chünki ular ölüklér arisidin qopqandin kéyin xotun almaydu, erge tégmeydu, lékin asmanlardiki perishtilerdek bolidu. ²⁶ Emma ölgenlerning tirilip qopurulmiqi toghrisidin bolsa Musaning kitabida tiken toghrisidiki bölümide Xuda qandaq söz qilip uninggha: «Men Ibrahimning Tengrisi we Ishaqning Tengrisi we Yaqubning Tengrisidurmen» dep éytqinini oqumidinglarmu? ²⁷ Xuda ölüklérning Tengrisi emes, belki tiriklerningkidur. Tola éziqipsiler».

Hemmidin chong emr

²⁸ Katiplardin biri ularning söz talashqinini anglap, uning ulargha yaxshi jawab berginini bilip kélip: «Qaysi emr hemmidin awwalqidur» dep uningdin soridi. ²⁹ Eysa jawab berdiki: «Awwalqisi budur: < Anglighin, ey Israil, Tengrimiz Xudawende yégane Xudawendidur. ³⁰ Reb Xudayingni pütün könglüng we pütün jéning we pütün eqling we pütün küchüng bilen dost tutqin». ³¹ Ikkinchisi budurki, < Heqemsayengni özüngdek dost tutqin». Bulardin chongraq emr yoqtur». ³² Katip uninggha éytti: «Ey ustaz, éytqining heqiqeten rast. Xuda bir we uningdin bashqisi yoqtur. ³³ Uni hemme köngüldin we hemme pemdin we hemme jandin we hemme küchtin dost tutmaq we heqemsayini özidek dost tutmaq hemme köydüridighan qurbanliqlardin we bashqa qurbanliqlardin ewzeldur». ³⁴ Eysa uning eqilliq bilen jawab berginini anglap, uninggha: «Xudaning padishahliqidin yiraq emessen» dep éytti. Shuningdin kéyin héchkim uningdin yene sorighili jüret qilmidi.

Mesih kimning oghlidur?

³⁵ Eysa beyt-muqeddeste telim bérip turghinida söz qilip éytti: «Katiplar Mesihni Dawudning oghli dep qandaq déyeleydu? ³⁶ Dawud özi Muqeddes Roh bilen éyttiki: < Reb méning Xudawendemge éytti: Men dühmenliringni qedemgahing qilghuche méning ong yénimda olturghin».

³⁷ Dawud özi uni Xudawende dése, u qandaq uning oghli bolidu?» Xelqning köpchilikliri xushluq bilen uning sözini anglayttii.

Eysa Mesih riya qilghuchi katiplarni eyibleydu

³⁸ U öz telimide éytti: «Uzun tonlar kiyip yürüp, bazarlarda salam élip, ³⁹ sinagoglarda awwalqi orunlarni we ziyapetlerde törde olturushni yaxshi körgen katiplardin éhtiyat qilinglar. ⁴⁰ Ular tul xotunlarning öylirini yep, niqablinip uzun dualar oquydu. Bular qattiqraq höküm tapidu».

Pékir tul xotunning ianisi

⁴¹ Eysa xezinining utturida olturup xelqning xezinige pul salghinigha qariwatatti. Tola baylar jiq saldi. ⁴² Bir péqir tul xotun kélip, ikki mis tiyin, yeni pulning töttin biri bahasidiki pul saldi. ⁴³ U öz shagirtlirini qichqirip ulargha éytti: «Berheq, silerge éytimen: Ushbu péqir tul xotun xezinige pul salghanlarning

hemmisidin oshuqraq saldi. ⁴⁴ Chünki ularning hemmisi öz ziyadilikidin saldi, lékin u öz yoqluqidin özining barche barini, tirikchilikining hemmisini saldi».

Axirqi zamanlardiki alametler

13¹ U özi beyt-muqeddestin chiqqanda shagirtlardin biri uninggha éytti: «Ey ustaz, mana qandaq tashlar we imaretler iken!» ² Eysa uninggha éytti: «Shu imaretlerni körisenmu? Tash üstide tash yiqilmay qalmaydu».

³ U özi Zeytun Téghida beyt-muqeddesning utturida olturghanda Pétrus we Yaqub we Yuhanna we Andreyas tenhada uningdin soridiki: ⁴ «Bizge éytip bergin, ushbu weqeler qachan bolidu we bu hemmisining beja keltürülüşining alamiti némidur?» ⁵ Eysa söz bashlap ulargha éytti: «Agah bolunglar, héchkim silerni azdurmisun.

⁶ Tola kishi méning namimda kélip: «Men udurmen» dep tola kishini azduridu.

⁷ Emma jeng shawqunliri bilen jeng xewerlirini anglighininglarda qorqmanglar. Buning bolushi kérektur, lékin téxi axiri emes. ⁸ Chünki taibe taipige we memliket memliketke qarshi qopidu. Yerdin yerge zilzililer bolup, acharchiliqlar weqe bolidu. Tolghaqlarning bashlinishi shudur.

⁹ Emma özünglar agah bolunglar. Ular silerni sotqa tapshurup béridu. Sinagoglarda qamchilinip, men üçün waliylar bilen padishahlarning aldigha ulargha guwahliq bolmaq üçün élip bérisiler. ¹⁰ Awwal Injil hemme taipilerge jakarlinidu. ¹¹ Ular silerni tutup bergili élip barghinida, néme éytidighinglarni ilgiridin endishe qilmanglar. Lékin shu saette silerge néme bérilse, shuni éytinglar, chünki söz qilghuchi siler emes, belki Muqeddes Rohtur. ¹² Burader buraderni we ata balini ölümge tutup béridu we balilar ata-anigha qarshi qopup ularni öltürgüzidu. ¹³ Méning ismim üçün hemmisidin yaman körülsiler. Lékin axirghiche sewr qilip turghuchi özi qutulidu.

¹⁴ Emma «Xarabliqning yirginchining» jayiz emes yerde turghinini körgininglarda — oqughuchi shuni pemlisun — u waqit Yehudiyedikiler taghlargha qachsun.

¹⁵ Ögzidikiler chüshüp öyidin bir nerse alghili kirmisun. ¹⁶ Ékin yéridikiler öz libasini alghili yanmisun. ¹⁷ Emma way u künlerde hamilidar bolghanlarga we émitidighanlarga!

¹⁸ Lékin dua qilinglarki, qéchishinglar qishta bolmisun. ¹⁹ Chünki Xuda yaratqan dunyaning deslipidin mushu chaghqiche weqe bolmighan we esla bolmaydighan tenglik u künlerde bolidu. ²⁰ Eger Xudawende u künlerni qisqartmisa idi, héchbir adem qutulmas idi. Lékin u özi ixtiyar qilghan ilghan'ghanlar üçün u künlerni qisqartqan.

²¹ U waqit biri silerge: « Mana Mesih mundadur, mana andadur » dése, ishenmenglar.

²² Chünki saxta mesihler we saxta peyghemberler qopup, alametler we möjiziler qilidu. Shuning bilen, mümkin bolsa, ular ilgħan'ghanlarni hem azduridu. ²³ Emma siler agah bolunglar. Mana her nersini ilgiridin silerge xewer berdim.

²⁴ Emma u künlerde shu tengliktin keyin, aptap qarangghu bolidu we ay öz yoruqluqini bermeydu. ²⁵ Yultuzlar köktin chüshidu we asmanlardiki quwwetler tewrinidu. ²⁶ U waqit ular Ibn al-Insan tola qudret we shan-sherep bilen bulutlarning üstide kéliwatqanliqini köridu. ²⁷ U waqit u perishtilirini ewetip, yerning béshidin asmanning béshighiche töt tereptin öz ilgħan'ghanlirini yighidu.

²⁸ Emdi enjür derixidin shu temsilni ögininglar. Uning shaxliri yumshap yapraq chiqargħanda yazning yéqin ikenlikini bilisiler. ²⁹ Shundaq hem siler buning hemmisini körgende, bu yéqin bolup ishikning aldida turidu dep bilinglar.

³⁰ Berheq, silerge éytimen: Buning hemmisi bolmighuche bu nesil ötmeydu.

³¹ Asman we yer yoqilidu, lékin méning sözlirim hergiz yoqalmaydu. ³² Emma u künni we u saetni Atidin bashqa, xahi asmanlardiki perishtiler bolsa, xahi Oghul bolsa héchkim bilmeydu. ³³ Agah bolup oyghaq turunglar, chünki u waqit qachan bolidighinini bilmeyisiler.

³⁴ Bir adem seper qilip öyini qoyup, öz qullirigha bashqurush hoquqini bérip, herbirige öz ishini teyinlep, derwaziwen'ge oyghaq turghili buyrugħandek,

³⁵ silerge buyruymenki, oyghaq turunglar. Öy xojisi axshamdimu ya yérim kéchidimu ya xoraz chillighan waqittimu ya tang atqandimu kélidighinini bilmeyisiler. ³⁶ Tuyuqsiz kelse, silerni uxlagħliq tapmisun. ³⁷ Silerge éytqinimni hemmenglargha éytimen: Oyghaq turunglar».

Eysa Mesihni öltürüş suyiqesti

14¹ Pasxa we Pétir nan héytige ikki kün qalghanidi. Bash kahinlar we katiplar uni hiyle bilen tutup öltürgili izdeytti. ² Emma ular: « Héytta bolmisun. Bolmisa xelqning arisida ghelwe bolushi mumkin » dep éytishti.

Eysa Mesihning qimmat bahaliq yagh bilen yaghlinishi

³ U Beytanyada bolup, pése Simonning öyide dastixanda olturghanda bir xotun bir aq qashtëshi shéshide qimmat baha xushbuy sap sumbul yéghini élip kélip, aq qashtëshi shéshini sundurup, uning béshigha tökti. ⁴ Beziler xapa bolup: « Némishqa bu xushbuy yagh israp boldi? » ⁵ Chünki bu xushbuy yagh üç yüz dinardin oshuqraq pulgha sétilip péqirlargħa bérilse bolatti » dep éytiship,

uninggha tapa qilghili turdi. ⁶ Lékin Eysa ulargha éytti: «Uni qoyunglar, némishqa uni ghemkin qilisiler? U manga yaxshi bir ish qildi. ⁷ Mana péqirlar hemishe siler bilendur we qachan xalisinglar ulargha yaxshiliq qilalaysiler. Lékin men hemishe siler bilen emesmen. ⁸ U özi qolidin kélisiche qildi we ilgiridin bedinimni depne qilinmaqqa yaghlidi. ⁹ Berheq, silerge éytimenki, pütün dunyada ne yerde bu Injil jakarlansa, uning shu qilghini hem uning xatirisi üçün xewer bérilidu».

Yehudaning Eysa Mesihke satqunluq qilishi

¹⁰ On ikkilerning biri, yeni Ishqariyot Yehuda uni ulargha tutup bergili bash kahinlarning aldigha bardi. ¹¹ Ular buni anglighanda xush bolup, uninggha kümüş bergili wede qilishti we u uni ulargha tutup bergili munasip purset izdetti.

Pasxa taamigha teyyarlıq körüş

¹² Pétir nan héytining awwalqı küni ular Pasxa qozisini qurbanlıq qilghanda uning shagirtliri uninggha éytti: «Qeyerge bérıp, sanga Pasxa qozisini yégili teyyar qilishimizni xalaysen?» ¹³ U shagirtliridin ikkisini ewetip, ulargha éytti: «Sheherge kiringlar. U yerde bir su kozisi kötürgen bir adem silerge uchraydu. Uninggha egishinglar. ¹⁴ U kirgen öyning ulughigha éytinglar: < Ustaz éytiduki, men shagirtlirim bilen Pasxa qozisini yeydighan méhmanxana ne yerdidur?> ¹⁵ U özi silerge bisat séliqliq teyyarlan'ghan chong bir balixana körsitidu. Bizge anda teyyarlıq qilinglar». ¹⁶ Shagirtlar chiqip sheherge kirip, hemmisi u ulargha éytqandek tapip, Pasxa qozisini teyyar qilishti.

Eysa Mesih yene ölüp tirilishini aldin éytidu

¹⁷ Axsham bolghanda u on ikkiler bilen keldi. ¹⁸ Ular dastixanda olturup yéginide, Eysa éytti: «Berheq, silerge éytimen: Silerdin biri, yeni men bilen taam yeydighan özi méni tutup béridu». ¹⁹ Ular ghemkin bolup birdi- birdin uninggha: «U men bolamdimen?» dégili bashlidi. ²⁰ U ulargha éytti: «On ikkilerdin biri, yeni men bilen qachigha tögürgen özi udur. ²¹ Derweqe Ibn al-Insan öz toghrisida pütülgendek kétidu. Lékin way Ibn al-Insanning tutup bérilishige wasite bolghan ademge! U adem tughulmighan bolsa, uninggha yaxshi bolatti».

Pasxa taami

²² Ular taam yéginide Eysa bir nanni élip dua oqup, uni oshtup ulargha bérip éytti: «Élip yenglar, bu méning bedinimdur». ²³ U bir jamni élip shükür éytip, ulargha berdi we hemmisi uningdin ichti. ²⁴ U ulargha éytti: «Tolilar üçhün tökülidighan qénim, yeni ehding qéni budur. ²⁵ Berheq, silerge éytimen: Xudaning padishahliqida uni yéngidin ichidighan kün'giche üzüm télining méwisidin yene esla ichmeymen». ²⁶ Ular hemd shéirini oqughandin kéyin Zeytun Téghigha chiqti.

Eysa Mesihning Pétrus uni inkar qilishini aldin éytishi

²⁷ Eysa ulargha éytti: «Hemmenglar tayisiler, chünki < Padichini urimen we qoylar parakende bolidu» dep pütülgendur. ²⁸ Lékin men tirilip qopurulghandin kéyin silerdin ilgiri Galiliyege barimen». ²⁹ Pétrus uninggha éytti: Hemmisi taysa hem, men hergiz taymaymen». ³⁰ Eysa uninggha éytti: «Berheq, sanga éytimen: Bügün kéche xoraz ikki mertiwé chillimastin ilgiri sen méni üçhü mertiwé inkar qilisen». ³¹ Lékin u téxi ching söz qilip: «Eger sen bilen ölse hem, séni hergiz inkar qilmaymen» dep éytti we hemmisi hem shundaq éytilti.

Eysa Mesihning Gétsimanede dua qilishi

³² Ular Gétsimane dégen bir baghqa keldi we u öz shagirtlirigha éytti: «Men dua qilip bolghuche munda olturunglar». ³³ U Pétrusni we Yaqubni we Yuhannani özi bilen élip, dehshetke chüshüp tola biaram bolghili turup, ³⁴ ulargha éytti: «Jénim ölgüdek tola ghemkindur, munda qélip oyghaq turunglar. ³⁵ U azghina ilgiri bérip, yerge chüshüp: «Mümkin bolsa, bu saet mendin ötsun» dep dua qildi. ³⁶ U yene éytti: «Ey Abba Ata, sanga her nerse mümkindur. Bu piyalini mendin ötküzgin. Lékin men xalighandek emes, sen xalighandek bolsun». ³⁷ U yénip kélip, ularni uxlaghliq tépip Pétrusqa éytti: «Ey Simon, uxlamisen? Bir saet oyghaq turalmidingmu? ³⁸ Oyghaq turup, dua qilinglarki, sinaqqa chüshmigeyisiler. Roh hazir, lékin jisim zeiptur». ³⁹ U yene bérip, dua qilip ilgiriki sözlerni éytti. ⁴⁰ U yénip kélip, yene ularni uxlaghliq tapti, chünki ularning közliri éghirlashqanidi. Ular uninggha néme jawab bérishini bilmidi. ⁴¹ U üçinchi mertiwé kélip, ulargha éytti: «Emdi uxlap rahet élinglar, emdi boldi! Saet keldi. Mana Ibn al-Insan gunahkarlarning qoligha tapshurulidu. ⁴² Qopunglar kéteyli, mana méni tutup bergüchi yéqin keldi.

Eysa Mesihning tutqun qilinishi

⁴³ U téxi söz qilib turghinida derhal on ikkilerning biri, yeni Yehuda we uning bilen bash kahinlardin we katiplardin we aqsaqallardin chong bir top xelq qilich we hasa bilen keldi. ⁴⁴ Uni tutup bergüchi ular bilen meslihet qilib bir belge bérip éytqanidiki: «Kimni söysem udur. Uni tutup, yalap élip béringlar». ⁴⁵ U yétip kelgende derhal uning aldigha bérip: «Ey ustaz» dep uni söydi. ⁴⁶ Ular qollirini uning üstige sélip uni tutti. ⁴⁷ U yerde turghanlardin biri qilichni sughurup, ulugh kahinning qulini urup, quliqini kesti. ⁴⁸ Eysa söz qilib ulargha éytti: «Bulangchi üstige chiqqandek méni tutqili qilich we hasa élip chiqtinglar. ⁴⁹ Her kün beyt-muqeddeste siler bilen bolup telim bérettim we méni tutmidinglar. Lékin muqeddes yazmilarning beja keltürülüshi üçün shundaq boldi.» ⁵⁰ U waqit shagirtlarning hemmisi uni qoyup qachti. ⁵¹ Öz yalingach bedinige bir kanap rext yapqan bir yigit uninggha egeshti we ular uni tutuwaldi. ⁵² Emma u kanap rextni qoyup, yalingach qéchip ketti.

Eysa Mesihning yehudiylarning aliy kéngishide sotlinishi

⁵³ Ular Eysani ulugh kahinning aldigha élip bérishti. Hemme bash kahinlar we aqsaqallar we katiplar u yerde jem bolushti. ⁵⁴ Pétrus yiraqtin ulugh kahinning hoylisining sehnisigiche uninggha egiship, xizmetkarlarning arisida ot yoruqida otsinip olturdi. ⁵⁵ Bash kahinlar we aliy kéngeshning hemmisi Eysaning üstidin uni öltürgili guwahliq izdeytti, emma tapmidi. ⁵⁶ Chünki tola kishi uning üstidin yalghan guwahliq berdi, lékin guwahliqliri bir-birige toghra kelmeytti.

⁵⁷ Birnechchisi qopup, uning üstidin yalghan guwahliq bérip éytti: ⁵⁸ «Qol bilen yasalghan bu beytni yiqitip, qol bilen yasalmighan bashqisini üç künde yasaymen» dep éytqinini angliduq». ⁵⁹ Buningda hem guwahliqliri bir-birige toghra kelmidi.

⁶⁰ Andin ulugh kahin otturida qopup, Eysadin sorap éytti: «Héch jawab bermensen? Bular séning üstüngdin néme guwahliq béridu?» ⁶¹ Lékin u shük turup héch jawab bermidi. Ulugh kahin yene uningdin sorap uninggha éytti: «Sen Mesih Ibn al-Mubarekmusen?» ⁶² Eysa éytti: «Mendurmen we Ibn al-Insan Qudret Bolghuchining ong yénida olturup, asmaning bulutlirida kélidighinini körisiler». ⁶³ U waqit ulugh kahin kiyimini yirtip éytti: «Guwahlargha yene néme hajitimiz bar?» ⁶⁴ Kupur éytqinini anglidinglar. Silerge qandaq körünüdu?» Andin hemmisi: «U ölümge layiqtur» dep höküm qilishti. ⁶⁵ Beziliri qopup, uninggha tükürüp, yüzini yépip musht urup: «Peyghemberlik qilghin» dep uninggha éytishti. Xizmetkarlarmu uni kachatlighili turdi.

Pétrus Eysa Mesihni inkar qilidu

⁶⁶ Pétrus töwen hoylida turghanda ulugh kahinning dédekliridin biri kélip, ⁶⁷ Pétrusning otsin'ghinini körüp, uninggha qarap éytti: «Sen hem nazaretlik Eysa bilen iding». ⁶⁸ Emma u ténip: «Séning néme dégingingni bilmeymen, hem uqmaymen» dep dalan'gha chiqti. Shu chaghda xoraz chillidi. ⁶⁹ Dédek uni yene körüp, anda turghanlarga: «Bu özi ularning biridur» dep éytqili turdi. ⁷⁰ Emma u yene tandi. Az muddettin kéyin anda turghanlar Pétrusqa yene éytishti: «Sheksizki sen ulardin biridursen, chünki sen hem galiliyeliktursen». ⁷¹ Lékin u özi: «Siler éytqan ademni tonumaymen» dep öz-özige lenet oqup qesem qilghili turdi. ⁷² Derhal xoraz ikkinchi mertiwé chillidi. Pétrus Eysaning uninggha: «Xoraz ikki mertiwé chillimastin ilgiri méni üç mertiwé inkar qilisen» dégen sözini yadigha keltürdi we u yighlap ketti.

Waliy Pilatus Eysa Mesihni soraq qilidu

15 ¹ Derhal etigende bash kahinlar bilen aqsaqallar we katiplar we aliy kéngeshning hemmisi meslihetni tayin qilghandin kéyin Eysani baghlap, élip bérip Pilatusqa tapshurdi. ² Pilatus: «Sen yehudiylarning padishahimusen?» dep uningdin soridi. U jawab bérip uninggha éytti: «Sen özüng éytisen». ³ Bash kahinlar uning üstidin tola shikayet qilishti. ⁴ Pilatus yene uningdin sorap éytti: «Héch jawab bermemsen? Mana ular séning üstüngdin shunche tola shikayet qilidu». ⁵ Emma Eysa yene héch jawab bermidi shundaqki, Pilatus jeblendi.

Eysa Mesih we Barabbas

⁶ U özi héytta zindandikilerdin birini, ular herkimni tilise, azad qilip béretti. ⁷ Qozghilangda qatilliq qilghan topilangchilar bilen bille baghlaqliq Barabbas dégen bir adem bar idi. ⁸ Xelq qopup, waliy ilgiri hemishe ulargha qilghinidek yene shundaq qilishini uningdin tiligili turdi. ⁹ Pilatus jawab bérip ulargha éytti: «Yehudiylarning padishahini silerge azad qilishimni xalaysilermu?» ¹⁰ Chünki u bash kahinlar hesettin uni tutup berginini biletti. ¹¹ Emma bash kahinlar Barabbasning azad qilip, ulargha bérishini tiligili xelqni qiziqturdi. ¹² Pilatus yene jawab bérip ulargha éytti: «Undaq bolsa, yehudiylarning padishahi déginginglarga néme qilishimni xalaysiler?» ¹³ Ular yene qichqiriship éytishti: «Uni kréstke tartqin!» ¹⁴ Andin Pilatus ulargha éytti:

«Néme yamanliq qiliptu?» Lékin ular téximu qattiq: «Uni kréstke tartqin!» dep towlashti. ¹⁵ Pilatus xelqni xush qilghili xalap Barabbasni ulargha azad qilip berdi, emma Eysani qamchilitip, kréstke tartqili tapshurdi.

Pilatusning sipahliri Eysa Mesihni mesxire qilidu

¹⁶ Sipahlar uni élip bérip, ordidiki idare sehnisige kirgüzüp, pütün sipahlarning topini yighdi. ¹⁷ we ular uninggha bir qizil libas kiydürüp, tikendin bir taj örüp uning béshigha qoydi. ¹⁸ Ular uninggha salam qilghili qopup: «Yashisun, ey yehudiylarning padishahi!» dep, ¹⁹ uning béshigha qomush bilen urup, uninggha tükürüp, tiz püküp uninggha sejde qilishti. ²⁰ Ular uni mesxire qilghandin kéyin, qizil libasni saldurup uninggha öz kiyimini kiydürüp, uni kréstke tartqili chiqardi.

Eysa Mesihning kréstke mixlinishi

²¹ Ular sehradín kélip ötüp barghan bir kishini, yeni Iskender bilen Rufusning atisi kirénelik Simonni uning kréstini kötürgili zorlidi. ²² Ular uni Golgota yerge, yeni «Bash söngiki» jayigha élip bardí. ²³ Ular uninggha murmekki bilen ileshtürülgen sharab tenglidi, lékin u alghili unimidi. ²⁴ Ular uni kréstke tartip, libasining üstige herbirining néme élishigha chek tashlap, teqsím qildi. ²⁵ Ular uni kréstke tartqan waqit küning üçinchi saiti idi. ²⁶ Uning üstidiki erz: «Yehudiylarning padishahi» dep uning üstide pütülgenidi. ²⁷ Ular uning bilen ikki bulangchini, birini ong yénida we yene birini sol yénida kréstke tartti. ²⁸ Ötüp turghanlar uninggha deshnem bérip, bashlirini lingshitip éytishti:

²⁹ «He, ey beytni yiqitip üç künde yasighuchi! ³⁰ Özüngni qutquzup krésttin chüshkin». ³¹ Shundaq bash kahinlar katiplar bilen hem uni mesxire qiliship éytishti: «Bashqilarni qutquzdi, özini qutquzalmaydu. ³² Israilning padishahi Mesih emdi krésttin chüshsun we biz körüp ishineyli» déyishti. Uning bilen kréstke tartilghanlar hem uninggha haqaret qildi.

Eysa Mesihning ölümü

³³ Altinchi saettin bashlap toqquzinchi saetkiche hemme yer yüzide qarangghuluq boldi. ³⁴ Toqquzinchi saette Eysa ünlük awaz bilen qichqirip éytti: «Éli, éli, lema shewaqtani». Yeni «Ey Xudayim, ey Xudayim, néme üçün méni tashliding?»

³⁵ Anda turghanlarning bezisi buni anglap: «Mana Éliyasni qichqiridu» dep éytti. ³⁶ Shunda biri yügürüp, bir bulutni sirkige chilap bir qomushqa qadap uninggha ichürüp éytti: «Uni qoyunglar! Köreyli! Éliyas uni chüshürgili kélermikini?» ³⁷ Eysa ünlük awaz bilen qichqirip rohni tapshurdi. ³⁸ U waqit beytning perdisi töpisiidin tégigiche yirtilip, ikki pare boldi. ³⁹ Eysaning utturida turghan esker yüzbéshi uning rohni shundaq tapshurghinini körgende éytti: «Heqiqeten bu adem bir Tengrining oghli idi». ⁴⁰ Yiraqtin qarap turghan xotunlar bar idi. Ularning arisida magdalalik Meryem we kichik Yaqubning we Yosining anisi Meryem we Salome bar idi. ⁴¹ Eysa Galiliyede ikenlikide ular uninggha egiship xizmet qiliwatqanidi. Uning bilen Yérusalémgha chiqqan bashqa tola xotunlar hem bar idi.

Eysa Mesih qebrige qoyulidu

⁴² Teyyarliq küni, yeni shabat künidin ilgiriki küni idi we axsham bolghanda ⁴³ aliy kéngeshtiki mötiwer bir meslihetchi özi hem Xudaning padishahliqigha muntezir turghan Aramatiyaliq Yüsüp dégen bir kishi kélip, jüret qilip Pilatusning aldigha kirip, Eysaning bedinini tilidi. ⁴⁴ Pilatus uning shundaq pat ölginige heyran bolup, esker yüzbéshini qichqirip: «Uning ölginige xéli waqit boldimu?» dep uningdin soridi. ⁴⁵ Esker yüzbéshidin qandaq ikenlikini anglighanda bedenni Yüsüpke berdi. ⁴⁶ U nepis kanap rext sétiwélip, uni chüshürüp kanap rext bilen képenlep, uni qoram tashtin oyulghan bir qebrige qoyup, qebrining aghzigha bir tashni yumilitip qoydi. ⁴⁷ Magdalalik Meryem we Yosining anisi Meryem uning ne yerde qoyulghinigha qarap turdi.

Eysa Mesihning tirilishi

16¹ Shabat küni ötkendin kéyin magdalalik Meryem we Yaqubning anisi Meryem we Salome etirler sétiwélip, uni yaghlighili keldi. ² Heptining awwalqi künide tola seher waqit kün chiqqinida qebrige béríp, ³ öz arilirida: «Bizge qebrining aghzidin tashni kim yumilitip béridu?» dep éytishti. ⁴ Emma ular qarap baqsa, tash yumilitip étilghan turidu. U bolsa tola yoghan idi. ⁵ Ular qebrige kirip körüp qarisa, uzun aq kiyim kiygen bir yigit ong teripide olturidu. Ular dehshetke chüshti. ⁶ Emma u ulargha éytti: «Qorqmanglar, kréstke tartilghan nazaretlik Eysani izdeysiler. U tirilip qopuruldi. U munda emes. Mana ular uni qoyghan yer shudur. ⁷ Lékin béríp, uning shagirtlirigha we Pétrusqa éytinglarki: «U silerdin ilgiri Galiliyege baridu. Özi silerge éytqandek uni anda körisiler». ⁸ Ular chiqip, qebridin qéchip ketti. Chünki qorqunch we heyret ularni basqanidi we tola qorqqini üçün héchkinge bir néme démidi.

Eysa Mesihning shagirtlirigha körünüshi

⁹ Heptining awwalqi küni etigende Eysa tirilip qopqandin kéyin u özi uningdin yette yaman roh chiqarghan magdalalik Meryemge awwal köründi. ¹⁰ U béríp, uning bilen ilgiri bolup emdi matem tutup yighlighanlarga xewer berdi. ¹¹ Emma bular uning tirik bolup, Meryemge körün'ginini anglighanda ishenmidi. ¹² Andin kéyin sehrağa kétip barghan ikkisige bashqa bir sürette köründi. ¹³ Ular béríp qalghanlarga xewer berdi, emma ular bularga hem ishenmidi.

Injilni pütün dunyada wez éytish toghrisidiki buyruq

¹⁴ Axiri on birlerge ular dastixanda olturghinida körünüp, ularning imansizliqi we köngül qattiqligi üçhün ularni eyiblidi, chünki ular uning tirilip qopqinini körgenlerge ishenmigenidi. ¹⁵ U ulargha éytti: «Barche dunyagha béríp, hemme mexluqatqa Injilni wez éytinglar. ¹⁶ Ishinip chömüldürüşhni qobul qilghan adem nijat tapidu, emma kimki ishenmise, höküm qilinidu. ¹⁷ Ishen'genlerge ushbu alametler egishidu, yeni: Ular méning ismim bilen yaman rohlarni chiqiridu we yéngi tillar bilen sözlishidu. ¹⁸ Ular yılanlarni kötüridu we eger öltüridighan zehir ichse, ulargha héch zerer qilmaydu. Qollarni késellerning üstige qoyidu we ular saqiyidu».

Eysa Mesihning asman'gha kötürülüshi

¹⁹ Xudawende ulargha söz qilghandin kéyin, asman'gha kötürülüp Xudaning ong yénida olturdi. ²⁰ Lékin ular chiqip, her yerde wez éytip yürdi we Xudawende ular bilen bille ishlep, egeshken alametler bilen sözni testiqlidi.